

Bestuursverslag 2024

Inclusief verslag intern toezicht

Inhoudsopgave

De schoolorganisatie	4
Profiel	5
Organisatie	7
Verantwoording van het beleid	10
Onderwijs & Kwaliteit	10
Onderwijskwaliteit en kwaliteitszorg	10
Doelen en resultaten	14
Onderwijsresultaten	17
Internationalisering	19
Inspectie van het Onderwijs	19
Personeel & Professionalisering	22
Zaken in het afgelopen jaar met personele betekenis	23
Verantwoording over de aanwezigheid van de Verklaring omtrent het gedrag	25
Huisvesting & Facilitaire zaken	25
FINANCIEEL BELEID	26
Doelen en resultaten	26
Toekomstige ontwikkelingen	27
Planning- en controlcyclus	28
Financiële beheersing en controles	28
Risicoanalyse en evaluatie	28
Verantwoording van de financiën	32
Ontwikkelingen in meerjarig perspectief	32
Staat van baten en lasten en balans	33
Toelichting op de ontwikkelingen in de begroting 2025 en meerjarenbegroting	35
BALANS IN MEERJARIG PERSPECTIEF	40
Financiële positie	41
Verslag intern toezicht	43

Voorwoord

Stichting Vrije School Breda heeft een personele unie met Onderwijsgroep Markant-Leersaam. Stichting Vrije School Breda is een zelfstandige stichting.

In samenhang met onze herstelopdrachten hebben we in 2024 intensief aan ons nieuwe Strategisch Beleidsplan gewerkt, dit plan wordt in samenhang en in afstemming met het plan van Markant-Leersaam vormgegeven. De basisuitgangspunten zijn hetzelfde.

Met het systeem MSP (Mijn SchoolPlan) kunnen we de voortgang van ons Strategisch Beleidsplan en de jaarplannen effectief monitoren, zowel op bestuurs- als schoolniveau. De nieuwe planperiode is gestart in augustus 2024. In april-mei 2025 zullen we de voortgang hiervan bespreken met de directeuren en vervolgens met de Raad van Toezicht.

De uitdaging met betrekking tot het lerarentekort is niet verdwenen in vergelijking met vorig jaar. De basisformatie is bij alle school wel op orde. De problemen ontstaan bij tussentijds vertrek van mensen, maar vooral bij de vervanging in verband met ziekte. Alle directeuren en medewerkers verdienen een zeer groot compliment voor hun energie om “de boel draaiende” te houden. De buitenwereld ziet dit onvoldoende, slechts sporadisch gaan klassen naar huis bij onze stichting. Dit komt omdat medewerkers een extra dag komen werken, hun eigen werk even laten liggen, etc. Een diepe buiging en petje af voor al onze medewerkers.

Er is een belangrijke stap gezet in de ontwikkeling en borging van de onderwijskwaliteit binnen onze school. De opleidingen tot taalexpert, rekenexpert en gedragsexpert zijn nagenoeg afgerond en worden naadloos geïntegreerd in een netwerk van experts binnen onze school en in samenwerking met de school van Markant-Leersaam. Hiermee wordt een duurzame verankering van ons kwaliteitssysteem en de kwaliteitszorg gerealiseerd.

Na onze teleurstelling over enkele herstelopdrachten van de Onderwijsinspectie zijn wij met volle energie en vastberadenheid aan de slag gegaan om te voldoen aan de vernieuwde criteria van de inspectie. Dit vormde de rode draad van het jaar 2024, met aandacht voor burgerschapsplannen, basisvaardigheden en kwaliteitscriteria, evenals een nieuw toezichtskader opgesteld door de Raad van Toezicht.

Er is enorm veel werk verzet, en het resultaat mag er zijn. Eerlijkheidshalve kunnen we stellen dat we er beter voorstaan dan een jaar geleden. Dit roept echter de vraag op of alle besturen beschikken over dezelfde onderbouwing en documentatie als wij als stichting nu hebben. Het is zorgelijk wanneer er een ongelijk speelveld ontstaat tussen besturen die sinds 2014 niet meer zijn bezocht en besturen die beoordeeld worden volgens het meest recente inspectiekader.

Tot slot wil ik de directeur en haar teamleden hartelijk bedanken voor hun buitengewone inzet en flexibiliteit in 2024. In een dynamische en steeds veranderende maatschappij vormen leerkrachten een essentiële pijler van stabiliteit. Daarvoor spreek ik mijn grote dank en diep respect uit.

Voor de Rudolf Steinerschool is daar nog een tijdelijke verhuizing bijgekomen, gelukkig is de verwachting dat de school in oktober 2025 terug kan gaan naar de volledig gerenoveerde school. Leerkrachten hebben een onmisbare rol in het leven van ieder kind en zijn ouders. Dit besef zou elke leerkracht met trots moeten en mogen vervullen.

Johan van Knijff
voorzitter CvB

NB In februari 2025 heeft de onderwijsinspectie ons bevestigd dat we alle herstelopdrachten met goed gevolg hebben afgerond.

De schoolorganisatie

Stichting Vrije School Breda exploiteert de Rudolf Steiner School Breda. De Rudolf Steiner School is de enige school binnen de stichting. De stichting wordt bestuurd door een eenhoofdig College van Bestuur (hierna te noemen: CvB). Dit CvB is tevens CvB van Stichting Onderwijsgroep Markant-LeerSaam. Beide vormen een zogenoemde personele unie, waarbij beide stichtingen juridisch onafhankelijk van elkaar functioneren, maar in persoon wel dezelfde bestuurder hebben. Dat geldt ook voor de Raad van Toezicht (hierna te noemen: RvT) van beide stichtingen.

De directeur van de school maakt deel uit van het directeurenoverleg van Stichting Onderwijsgroep Markant-LeerSaam, het directieoverleg. Dit overleg wordt voorgezeten door de voorzitter van het CvB en heeft een beleidsvoorbereidend karakter, het stimuleert bovenschoolse samenwerking en het leren van elkaar.

Het bestuursbureau bestaat uit een managementassistente (0,9 fte), een stafmedewerker personeel en financiën (1 fte), een hoofd onderwijs & kwaliteit (0,6 fte), een HR Adviseur (0,4 fte,) en een medewerker personele zaken en administratie (0,5 fte). Daarnaast zijn een bovenschoolse coördinator digitalisering (0,6 fte), een hoogbegaafden-specialist (0,2 fte) werkzaam alsook een bovenschoolse schoolopleider (0,2 fte) en een bovenschoolse gedragsspecialist (0,2 fte). Extra ondersteuning op het gebied van financiën vindt plaats via inhuur van een externe financieel specialist van Ons Onderwijsbureau. De omvang van onze overhead past binnen het concept van 'lean en mean'.

De directeur van de school maakt deel uit van het directeurenoverleg van Markant-LeerSaam; het directieoverleg openbaar primair onderwijs. Dit overleg wordt voorgezeten door de voorzitter van het CvB en heeft een beleidsvoorbereidend karakter, het stimuleert bovenschools samenwerken en het leren van elkaar.

PROFIEL

Missie, visie en kernactiviteiten

Onze missie

Het vrijeschoolonderwijs en de leerkrachten ontwikkelen zich voortdurend, in wetenschappelijke, kunstzinnige, spirituele en maatschappelijke betekenis. Wij hechten veel waarde aan de eigen ontwikkelingsweg van de leerkracht, die voor de klas het voorbeeld is. Jezelf lerend opstellen als basis om het leerproces bij de kinderen te stimuleren. Rudolf Steiner, de grondlegger van het vrijeschoolonderwijs, omschreef in 1919 dat het onderwijs zou moeten uitgaan van wat in de kinderen ontwikkeld kan worden. Alleen daardoor kan de maatschappij voortdurend vernieuwd worden op basis van de idealen van de opeenvolgende generaties. Deze zienswijze omvat de kern van de missie van onze school; kinderen zo richting hun volwassenheid begeleiden, dat zij als vrij denkende, voelende en strevende mensen de maatschappij kunnen vormgeven op basis van hun vertrektocht en eigen idealen.

Onze visie

In het vrijeschoolonderwijs vormen de ontwikkelingsfasen van het kind het uitgangspunt van het leerplan. Deze ontwikkelingsfasen zijn gebaseerd op het antroposofisch mensbeeld van Rudolf Steiner. Dit mensbeeld heeft betrekking op de ontwikkeling van de mens en het vormgeven van zijn eigenheid. De opvoeding, waar het onderwijs nadrukkelijk deel van uitmaakt, dient erop gericht te zijn, de opgroeiende mens zijn mogelijkheden te laten ontwikkelen en te leren omgaan met zijn beperkingen. Tegelijk proberen leerkrachten de sluimerende voornemens en idealen tot bewustzijn te wekken bij de kinderen. We leren kinderen bewust te zijn van de wereld om hen heen en in relatie tot de ander, en vanuit zelfstandigheid hun eigen keuzes te maken. Dit geeft handvatten voor zowel onze pedagogische als didactische benadering in het onderwijs op onze school.

Onze slogan

'Gewoon Goed Onderwijs' is de slogan van onze stichting. Daarmee leggen we de nadruk op de eenvoud, effectiviteit, betrokkenheid en kwaliteit in het onderwijsproces. We streven naar kwalitatief goed onderwijs dat toegankelijk is voor iedereen. Onze school staat open voor elk kind en iedere medewerker. We zien het niet alleen als onze plicht om goed onderwijs te bieden, maar willen ook voorwaarden scheppen voor emancipatie en tolerantie. Een principiële gelijkwaardigheid van opvattingen over godsdienst, levensbeschouwing en maatschappelijke diversiteit is het uitgangspunt. Daarom bieden we onderwijs waar kinderen van alle achtergronden met elkaar leven en leren. Daarbij vinden we het belangrijk dat ook hun ouders zich welkom voelen.

Samen leven en samen leren, is het credo

Strategisch Beleidsplan 2024-2028.

Voor Markant-LeerSaam en de Vrije School zijn de volgende 6 speerpunten van betekenis in de huidige planperiode:

1. Kwaliteit: "gewoon goed onderwijs". Het is de basis voor de ontwikkeling van onze leerlingen en hun toekomstige succes.
2. Vakmanschap: "vakmanschap is de kunst van het beheersen van je ambacht". Het is niet alleen het leveren van kwaliteit, maar ook het tonen van toewijding, passie en voortdurende verbetering in alles wat je doet.
3. Samen: we spreiden het onderwijskundig leiderschap in de school om de onderwijskwaliteit en de basisvaardigheden te versterken.
4. Gelijkwaardigheid en kansengelijkheid: we zorgen ervoor dat onze leerlingen gelijke(re) kansen krijgen om te leren en te slagen, ongeacht hun achtergrond of niveau.
5. Duurzaamheid: werken aan duurzaamheid is een vanzelfsprekende waarde.
6. Positionering en inclusiever onderwijs: de openbare identiteit, de kansenscholen en de kleur aan de onderwijsconcepten maken ons uniek.

Toegankelijkheid & toelating

Zoals blijkt uit de missie is de kernactiviteit van de Vrije School het realiseren van kwalitatief hoogwaardig onderwijs in de Gemeente Breda en omstreken en het zorg dragen voor de continuïteit daarvan. De school staat open voor alle kinderen ongeacht hun geloofsovertuiging en/of afkomst en heeft zowel oog voor leerlingen met onderwijsachterstanden en beperkingen als voor hoogbegaafde kinderen.

Er is een aannamebeleid waarin langs verschillende wegen informatie wordt verzameld over de leerling.

Daarbij worden drie vragen onderzocht:

- Kan het kind zich in onze school voldoende ontwikkelen?
- Is deze nieuwe leerling in de bestaande klas goed op zijn/haar plaats?
- Heeft de leerkracht de juiste competenties om de vraag van de leerling te beantwoorden?

Vanuit onze visie verzorgen wij goed onderwijs en bereiken daarbij de gewenste resultaten; waar dit niet lukt bieden wij de kinderen extra ondersteuning. Met betrekking tot alle vakken liggen de resultaten ten aanzien van het landelijk gemiddelde op voldoende niveau. Wij bereiken onze doelen door vooral klassikaal onderwijs aan te bieden en daarbinnen vormen van differentiatie toe te passen. Wij gaan op een respectvolle wijze met elkaar om (leerkrachten onderling en leerkrachten met de kinderen) en werken in sterke mate samen met de ouders. Wij zorgen ervoor dat de kinderen op een assertieve wijze opkomen voor hun belangen en gevoelens. Wij bereiken dat kinderen goed met elkaar kunnen samenwerken en realiseren dat kinderen zelfstandig opdrachten kunnen uitvoeren en binnen hun mogelijkheden hun eigen leerproces (mede) bepalen.

- We bereiden onze leerlingen niet alleen voor op de arbeidsmarkt van morgen, maar ook op het leven in de wereld van morgen met aandacht voor de omgeving en gemeenschapszin. Op onze school leren kinderen in vrijheid te denken, keuzes te maken en onafhankelijk te zijn. Ons personeel beseft dat het onderwijs in samenwerking met ouders de voorwaarden moet scheppen voor een mooie toekomst voor elk kind. Onze school willen in algemene zin van maatschappelijke betekenis zijn en voor elk individueel kind een veilige basis om zich te ontwikkelen tot volwassene.

In ons Strategisch Beleidsplan en het ondersteuningsplan van het Samenwerkingsverband wordt het streven naar meer inclusief onderwijs benadrukt.

ORGANISATIE

Contactgegevens

Stichting Vrije School
Bestuursnummer: 59984
Heerbaan 250 – 4817 NL Breda
076-5289360
info@vrijeschoolbreda.nl
www.markantonderwijs.nl

Bestuur

Naam	Functie	Nevenfuncties onbetaald/ betaald/
Drs. Johan van Knijff	VZ College van Bestuur (hierna te noemen CvB). Dit CvB is tevens CvB van Markant-LeerSaam. Beide vormen een zogenoemde personele unie, waarbij beide stichtingen juridisch onafhankelijk van elkaar functioneren, maar in persoon wel dezelfde bestuurder hebben. Dat geldt ook voor de Raad van Toezicht (hierna te noemen RvT) van beide stichtingen	Lid van het DB van BreedSaam Lid van de stuurgroep opleiden in de school (Pabo) Lid Verenigingscommissie arbeidsvoorwaarden PO-Raad Lid CAO commissie VVOB

School

Rudolf Steiner School - Minckelersstraat 27 - 4816 AD Breda – www.vrijeschoolbreda.nl
Wegens renovatie van het schoolgebouw is het tijdelijke adres Neubourgstraat 13 – 4834 JL Breda

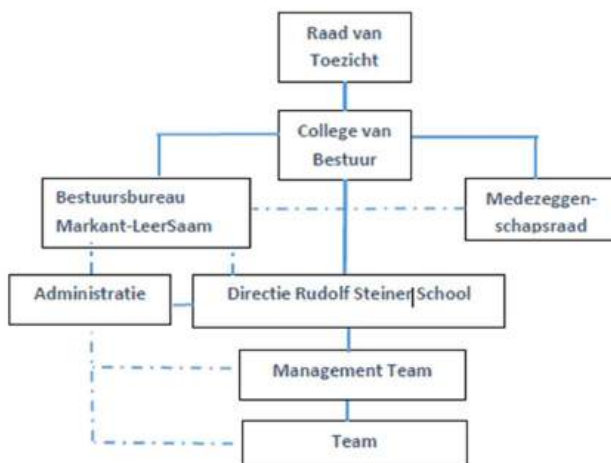
De school is ook te vinden op de website: Hyperlink: schoolopdekaart.nl

Juridische structuur

Rechtsvorm: Stichting
Statutaire naam: Stichting Vrije School Breda
Statutaire zetel: Breda

De Vrije School Breda is een Stichting met als activiteit het verzorgen van basisonderwijs aan leerplichtigen en het bevorderen en onderwijs geven van het onderwijs volgens de pedagogie van Dr. Rudolf Steiner. Het bestuur van de stichting bestaat uit een CvB met een voorzitter. Een RvT houdt toezicht op- en adviseert de bestuurder.

Organisatiestructuur

De medezeggenschap (hierna te noemen MR)

De Rudolf Steiner School heeft een medezeggenschapsraad (MR) bestaande uit een ouder/verzorger- en personeelsgeleding. De MR heeft tot taak de openheid, openbaarheid en het onderling overleg binnen de school te bevorderen en is bevoegd tot bespreking van alle schoolaangelegenheden. Daarnaast heeft de MR een aantal bevoegdheden die bij wet zijn vastgesteld.

De leerlingenraad

Elke school binnen de stichting beschikt over een leerlingenraad. In het kader van burgerschap is hier in juni 2023 een extra dimensie aan toegevoegd met de oprichting van een leerlingenraad op bestuursniveau. De school vaardigt één leerling af, en deze vertegenwoordiger gaat driemaal per jaar in gesprek met de voorzitter van het College van Bestuur. Tijdens deze bijeenkomsten worden onderwerpen als schoolbeleid, de organisatie van de stichting en diverse activiteiten besproken.

In 2024 stonden onder andere de verkiezingsprocedure van de leerlingenraad, het telefoonprotocol binnen de school en een gezamenlijke goede doelenactie tijdens de Week van het Openbaar Onderwijs op de agenda. Daarnaast is er per schoollocatie een budget van €500 beschikbaar gesteld, waarvan de besteding via een democratisch proces binnen de leerlingenraad wordt bepaald. In 2025 zullen de leerlingen hierover hun keuzes presenteren.

Horizontale dialoog en verbonden partijen

Er is regelmatig contact met onderstaande partijen.

Ouders, leerlingen en medewerkers	Uitwisseling schoolse zaken, kennisoverdracht
Gemeente Breda	Subsidies, beheer multifunctionele gebouwen, openbaar onderwijs en de statuten
Kristalkind Kinderopvang	Kinderopvangorganisatie in de school
Administratiekantoor ONS Onderwijsbureau	Verzorging gehele administratie van Stichting Vrije School Breda/8Elements (accountant)
Arbo Unie Breda	Ondersteuning arbeidsomstandighedenbeleid en verzuim
PO-Raad, VBS	Branche organisaties
RSV Breda e.o.	Passend onderwijs voor elk kind
Leswerk	Oplossen vervangingsproblematiek in het PO
Bestuurlijk Overleg Breda (BOB)	Overkoepelende samenwerkingsverband van alle besturen PO en VO
Coöperatieve Vereniging BreedSaam	Verantwoordelijk voor huisvesting van PO en speciaal onderwijs in gemeente Breda
Regionaal Platform Onderwijs W-Brabant	Kennisdeling tussen besturen
Landelijke Vereniging van Vrije School	Algemene informatie over Vrije Schoolonderwijs
Landelijke begeleidingsdiensten Vrije School (BVS)	Inlenen van expertise

Bovengenoemde organisaties en instellingen zijn nauw met ons verbonden. Er vindt regelmatig gestructureerd overleg plaats met andere schoolbesturen. Daarnaast zijn er veel individuele contacten naar aanleiding van specifieke vraagstukken of gemeentelijke regelingen. De schoolbesturen weten elkaar goed te vinden en stemmen gezamenlijk af over hun speerpunten binnen gemeenten of binnen het samenwerkingsverband.

Governance

Het Personeelshandboek wordt jaarlijks geactualiseerd en aangepast op basis van nieuwe afspraken in de CAO of wijzigingen in het binnen het bestuur vastgestelde beleid. In 2024 zijn de meldcode en het gedragsprotocol opnieuw vastgesteld. Daarnaast is het beleid met betrekking tot de externe vertrouwenspersoon verder aangescherpt.

Functiescheiding

Het bestuur en toezicht werkt volgens het raad-van-toezichtmodel. Het bevoegd gezag (CvB) van de Stichting bestuurt de school, de RvT oefent intern toezicht uit op het bestuur. Het bevoegd gezag is eindverantwoordelijk en aansprakelijk voor het besturen van de school. De leden van de RvT zijn verantwoordelijk en aansprakelijk voor de wijze waarop zij het toezicht op het bestuur uitoefenen.

Code Goed Bestuur

Stichting Vrije School Breda hanteert de [Code-goed-bestuur](#) van de PO-Raad, vastgesteld in november 2020. CvB en RvT bespreken jaarlijks de noodzaak tot nadere maatregelen. De Stichting maakt ook gebruik van een [besturingsmodel en managementstatuut Markant-LeerSaam](#)

Verantwoording van het beleid

ONDERWIJS & KWALITEIT

Onderwijskwaliteit en kwaliteitszorg

Definitie

Vanuit de overtuiging dat het voor elke school belangrijk is om voortdurend en op gestructureerde wijze te werken aan het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs, focussen we ons op onderwijskwaliteit. 'Gewoon Goed Onderwijs' is de slogan van onze stichting. Daarmee leggen we de nadruk op de eenvoud, effectiviteit, betrokkenheid en kwaliteit in het onderwijsproces.

"Een kind dat goed onderwijs krijgt, krijgt kansen voor de toekomst."

Op onze school staat kwaliteit centraal. Zowel in het dagelijkse pedagogische en didactische handelen van leerkrachten, als in het cyclische, systematische, doelgerichte en samenwerkingsgerichte proces van kwaliteitszorg. Een cultuur van continu verbeteren, gedeelde verantwoordelijkheid en een goed pedagogisch klimaat met aandacht voor individuele leer- en ontwikkelbehoeften vormen de kern van ons onderwijs. Daarbij heeft de school de vrijheid om accenten te leggen vanuit hun eigen onderwijsconcepten en visie.

We ...

- hebben focus op 'gewoon goed onderwijs' met een stevige basiskwaliteit. Dit geven we vorm vanuit een sterke kwaliteitscultuur en een cyclische kwaliteitsstructuur.
- hebben ieder jaar een vastgesteld kwaliteitskader met wettelijke vereisten en eigen focuspunten.
- werken met kwaliteitsindicatoren en onderleggers basisvaardigheden--> wat verwachten we!
- maken evidence informed keuzes.
- hebben een doorvertaling van strategisch beleid gemaakt naar school-jaarplannen.
- hebben thema's, doelen en acties een plaats in de jaarcyclus gegeven in diverse netwerken om samen op te pakken.

Het werken met duidelijke kwaliteitsindicatoren is van essentieel belang voor het onderwijs binnen onze stichting. Deze doelen vormen de basis van een doeltreffend onderwijsbeleid, dat cruciaal is voor het waarborgen van kwalitatief hoogstaand onderwijs voor alle leerlingen. Ze bieden focus, richting en verantwoording, bevorderen transparantie en vertrouwen en stimuleren innovatie en groei in alle lagen van onze organisatie en het onderwijs dat we verzorgen. De school heeft de strategische doelen en acties overgenomen in het schoolplan. Er is nu een duidelijkere koppeling tussen het Strategisch Beleid en het schoolplan. [SBP2024-2028](#) en [poster](#)

Kwaliteitskader

Oog hebben voor kwaliteit en sturen op verbetering, vraagt om eenzelfde kader en zelfde taal. Daarom werken we binnen onze stichting sinds 2024 met een eigen kwaliteitskader. Dit kwaliteitskader is voor ons een middel om binnen onze stichting de wettelijke eisen (basiskwaliteit) te waarborgen en eigen ambities en doelen te realiseren. Het kwaliteitskader houdt de indeling in standaarden aan, zoals die ook gehanteerd worden door de Inspectie van het Onderwijs (Onderzoekskader 2021 voorschoolse educatie en primair onderwijs, versie augustus 2023). Naast de standaarden van de inspectie zijn aanvullende aspecten en focuspunten uit het Strategisch Beleidsplan van Markant-LeerSaam en Vrije School beschreven. Het kwaliteitskader heeft een plek in de kwaliteitscyclus op bestuurs- en schoolniveau. Het kader wordt gebruikt als onderlegger voor de interne audits, de schoolbezoeken en gesprekken die we voeren in de diverse werkgroepen en netwerken.

[Kwaliteitskader](#)

Jaarplan

Aan de hand van het strategisch beleid zijn de acties van het bestuur uitgewerkt in een jaarplan met doelen en tijdspad. In de vorm van een jaarkalender (werkdocument) krijgen de doelen en acties een plek in de overleggen (dopo, IB, stuurgroepen en netwerken taal/rekenen/gedrag, audits). Door middel van tussentijdse evaluaties, schoolbezoeken, gesprekken en audits monitoren we behaalde of niet behaalde doelen en stellen we bij of verstevigen de sturing op een bepaald doel. [Jaarplan](#)

Onderleggers basisvaardigheden

Versterken van de basisvaardigheden is een prioriteit. We hebben ambities geformuleerd ten aanzien van leerprestaties van leerlingen. Een belangrijk speerpunt daarbij is het gedeeld onderwijskundig leiderschap op schoolniveau, gericht op het versterken van de onderwijskwaliteit (rekenexpert, taalexpert). Daarnaast scheppen we voorwaarden voor het geven van goed reken, taal -en burgerschapsonderwijs (inzet experts, professionalisering, netwerk, focus). De onderleggers zijn in 2024 voorzien van een bestuursvisie op rekenen, taal en burgerschap. Er zijn kwaliteitsindicatoren benoemd waaraan school minstens moeten voldoen.

[Kader rekenen](#), [kader taal](#), [kader burgerschap](#)

Kwaliteitskalender

De school besteedt stelselmatig aandacht aan het formuleren en uitvoeren van kwaliteitsbeleid. Tevens houdt zij zichzelf een spiegel voor bij de opbrengsten daarvan. Iedereen werkt met een kwaliteitskalender, zodat kwaliteitszorg een zaak van het hele team is. Daarnaast wordt er gewerkt met een bovenschoolse kwaliteitskalender. [Kwaliteitskalender](#)

Hoe houden we zicht op onderwijskwaliteit?

Dashboard: early warning

Omdat data nog meer omvat dan de data-gegevens uit Ultimview hebben we een kwaliteitsdashboard gemaakt zodat we in een oogopslag zien of er zorg of alertheidssignalen zijn waarover we met school in gesprek moeten. Het dashboard bevat criteria waaraan voldaan moet worden. Items die erin zijn opgenomen zijn: kengetallen, passend onderwijs, personeel, signalering inspectie, schooladvies, sociale veiligheid, tevredenheid ouders en medewerkers, externe/interne audit, escalatieladder, professionalisering. Deze items bevatten ook weer sub-items. Zo wordt het voor de schooldirectie(s) en het CvB mogelijk (pro)actief in te grijpen, het gesprek te voeren en bij te sturen in situaties waarin dat nodig is.

Schoolbezoek

De bestuurder en Hoofd Onderwijs & Kwaliteit bezoeken vanuit de reguliere cyclus twee keer per jaar de school om het inhoudelijk gesprek aan te gaan over de ontwikkelingen en de vorderingen van het onderwijs in de school.

Onderwerpen van gesprek zijn:

- de voortgang van de schoolontwikkeling: basisvaardigheden, visie, ambities, doelen
- de audit
- de schoolanalyse met o.a. de resultaten
- gesprekscyclus en dossiervorming
- acties tevredenheidsspeilingen
- professionalisering
- leerlingaantallen
- besteding en inzet zorgmiddelen
- ziekteverzuim
- financiën.

We differentiëren in de gespreksvoering. Naar aanleiding van resultaten, audits, inspectiebezoek en dashboard vinden er bij bepaalde zorgen meerdere gesprekken, intensievere monitoring en/of gerichte sturing plaats (zie beschrijving escalatieladder).

Interne audit

De audit is voor ons een middel om onderwijsprocessen, de onderwijskwaliteit, de opbrengsten en de kwaliteitszorg in beeld te brengen. Het is een krachtige spiegel (reflectie) en brengt systematisch in kaart of we doen wat we zeggen en we voldoen aan minimaal de basiskwaliteit. Het laat zien hoe de school ervoor staat, of de beloofde kwaliteit zichtbaar is en welke ontwikkelpunten er zijn. In 2024 hebben de (interne) audits plaatsgevonden. Deze zijn uitgevoerd door opgeleide directeurs, intern begeleiders en leerkrachten. Tijdens de audit is men op zoek gegaan naar wat goed gaat en wat beter kan of moet. De school heeft feedback gekregen op de volgende standaarden:

- OPo Basisvaardigheden
- OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding
- OP3 Pedagogisch-didactisch handelen
- SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur

Bij de audits is gebruikgemaakt van het kwaliteitskader 2024-2025 met wettelijke vereisten en focuspunten van de stichting en de ontwikkelde dwarsdoorsnede leskwaliteit.

Naar aanleiding van ontwikkelpunten wordt door de school een plan van aanpak gemaakt en krijgt dit een plaats in het jaarplan van de school. Daarnaast worden gemeenschappelijke aandachtspunten stichtingsbreed opgepakt.

Schoolanalyse

De school werkt sinds 2021 met een gezamenlijk format voor de schoolanalyse. Hierin worden o.a. realistische en ambitieuze schooldoelen bepaald aan de hand van de referentieniveaus voor lezen, taal en rekenen. De school streeft ernaar dat alle leerlingen de fundamentele niveaus 1F behalen en dat zoveel mogelijk leerlingen de streefniveaus 1S/2F halen. De school gaat hierbij uit van 1S en 2F als het standaardniveau zodat de leerlingen over voldoende basisvaardigheden beschikken als zij naar het vervolgonderwijs gaan. De ambitie ligt op of boven het landelijk gemiddelde op basis van de schoolweging.

Andere onderdelen in de schoolanalyse:

- LVS; ligt de bovenbouw op koers
- Overzicht uitstroom
- VO adviezen; zit men na 3 jaar nog op het gegeven advies?
- Zorgsignalen en interventies

De analyse wordt tijdens het jaarlijkse schoolbezoek besproken met CvB en Hoofd Onderwijs & kwaliteit.

Succes!Spiegel en WMK

De Succes!Spiegel is ons kwaliteitszorginstrument voor monitoring en verantwoording. Het systeem bevat onder meer een Succes!dashboard, waar in één oogopslag te zien is hoe tevreden de ondervraagden zijn over het

onderwijsproces, het schoolklimaat, kwaliteitszorg en ambitie, samenwerking met ouders en imago. Daarnaast meet het ook de sociale veiligheid van de leerlingen en is het instrument te gebruiken als een zelfevaluatie. In februari 2024 is de tweejaarlijkse tevredenheidsspeiling op onderwijskwaliteit uitgezet. In november 2024 is de jaarlijkse sociale veiligheid vragenlijst onder leerlingen van groep 5-8 afgenomen. De resultaten zijn op bestuurs- en op schoolniveau geanalyseerd.

Volgsysteem ParnasSys

De Rudolf Steinerschool werkt met het administratie- en leerlingvolgsysteem ParnasSys. Dit maakt het mogelijk om de tussentijdse leeropbrengsten en eindopbrengsten op uniforme en systematische wijze te monitoren. We maken gebruik van de bovenscholse module Ultimview van ParnasSys. Deze heeft een "early warning" functie met betrekking tot de tussentijdse- en eindopbrengsten, de interne doorstroom en uitstroom van de leerlingen, de onderwijsresultaten en het schooladvies.

Doelen en resultaten

We beschrijven hier de acties die zijn voortgekomen uit de grotere doelen vanuit het strategisch beleidsplan van Stichting Markant-LeerSaam en Stichting Vrije School Breda (2024-2028). De actieplannen zijn beschreven in het bestuursjaarplan (2024-2025).

Doelen	Resultaten	Voortgang
Voor jan 2025 is het stelsel van kwaliteitszorg dekkend. Het stelsel van kwaliteitszorg biedt voldoende zicht op het curriculum van de basisvaardigheden, inclusief burgerschap (artikel 10 en 12, vierde lid WPO).	- Escalatieladder is effectiever gemaakt in samenwerking met de werkgroep Onderwijs & Kwaliteit + akkoord en gedragen door directeuren - PDSA-cyclus -> versterkt met interne audits - Afspraken worden vastgelegd en monitoring vindt plaats - Sturing op OP2 en OP3 - OPo (Basisvaardigheden) -> onderdeel scholing interne auditoren + audits / Afspraken met scholen	Gereed
Bij aanvang schooljaar 2024-2025 is de visie vertaald in concrete, meetbare doelen voor de kwaliteit van het onderwijsproces: basisvaardigheden, aanbod, zicht op ontwikkeling, 'pedag/did' handelen, onderwijstijd en afsluiting (art. 10 en 12, vierde lid, WPO).	- Strategisch beleidsplan vertaald naar jaarplannen scholen - Kwaliteitskader Markant-LeerSaam (basiskwaliteit + ambities) -> dekkend voor alle aspecten onderwijsleerproces - Verantwoordelijkheidsverdeling kader bepaald op basis van het RACI-model (Responsible, Accountable, Consulted en Informed) - Streefnormen gesteld voor de resultaten basisvaardigheden - Onderleggers voor basisvaardigheden	Gereed
Bestuur differentieert in sturing van scholen en bepaalt risicoscholen en aanpak daarvan. In okt. 2024 verduidelijkt en concretiseert bestuur de escalatieladder en communiceert hierover naar de scholen.	- Escalatieladder is effectiever gemaakt i.s.m. werkgroep Onderwijs & Kwaliteit + akkoord en gedragen door directeuren - Formats zijn ingevuld en afspraken worden doelgericht en in cyclus bijgehouden.	Gereed

In schooljaar 2024-2025 werken we met Implementatieplannen ter ondersteuning van de reken, taal en-gedragstrajecten waarin taakverdeling, doelen, tijdspad en resultaten van het netwerk helder zijn.	• Ieder netwerk heeft een implementatieplan en werkt met een jaarplan	Gereed
Bij aanvang schooljaar 2024-2025 is de interne auditering herijkt en wordt in schooljaar 2024-2025 bijbehorende professionalisering verzorgd.	• Er is een nieuw auditteam. Professionalisering en uitvoering van interne audits heeft in 2024 plaatsgevonden. → Bewuste keuze voor auditteam met schoolleiders, intern begeleiders én leerkrachten → Stimuleren kwaliteitscultuur → Onderdeel stelsel van kwaliteit (kwaliteitskader als basis) Resultaat: Onderlinge uitwisseling tussen scholen van 'good practices' Kritische reflectie bij auditoren, naar elkaar en naar eigen school.	Gereed
In schooljaar 2024-2025 wordt een HB loket ingericht waar ouders in de 1e lijn terecht kunnen voor informatie en doorverwijzing naar een van de scholen. Eenvoudig en overzichtelijk Kwaliteit en zorgvuldigheid Maatwerk voor het kind	• Met het HB-loket is het proces voor ouders en scholen vereenvoudigd, zodat er sneller een goede match gemaakt wordt tussen het kind en de juiste school. • Het loket wordt bemenst door Kim Bongers, teamleider van de HB-afdeling op Montessori+.	Gereed
In schooljaar 2024-2025 bekijken en evalueren we systemen WMK en successpiegel. We maken een keuze voor eenzelfde instrument voor alle scholen	• De voor en nadelen van de systemen zijn onderzocht. Er is een keuze gemaakt voor het instrument WMK waarna scholing en implementatie in de komende 2 jaar gaat plaatsvinden	Gereed
Bij aanvang schooljaar 2024-2025 is het format van de schoolanalyse herijkt en duiden we resultaten en schoolontwikkelingen in het licht van gestelde doelen. Doel: juiste interventies inzetten	• De schoolanalyse is voldoende diepgaand en duiden resultaten om juiste interventies te kunnen inzetten. • Alle scholen gebruiken hetzelfde basisformat met reflectievragen van de schoolrapportage. Deze is aangevuld met schooleigenformat van de groepsanalyse. Het is duidelijk wat moet en wat op eigen wijze mag. • Kwaliteit schoolrapportage is versterkt door reflectievragen in <u>schoolrapportage</u> • op schoolniveau -> betekenis verlenen aan data • op leerkrachtniveau -> minder extern attribueren	Afrondende fase

Op bestuursniveau wordt in schooljaar 2024-2025 de visie op onderwijs aan hoogbegaafden en de doorontwikkeling die we willen laten plaatsvinden voor voltijds HB, plusklassen, aanbod HB in de reguliere groepen en UHB beschreven met mogelijkheden maar ook onze grenzen. Rollen en taken vanuit het netwerk(overleg) worden verduidelijkt.	• Werkgroep geformeerd • Huidige situatie scholen in kaart • Algemene visie beschreven • Doelen beschreven • Kwaliteitsindicatoren beschreven en toegevoegd in kwaliteitskader Nader te beschrijven: expliciteren keuzes en consequenties voor verschillende varianten HB onderwijs, leerling tevredenheid, vervolg na beschrijven visie.	Werkfase
Het thema hoge positieve verwachtingen met o.a flexibel differentiëren, effectieve feedback, doelgericht leren is vanaf schooljaar 2024-2025 een onderwerp op de Bestuursdag (voorheen Markantdag) en in de netwerkbijeenkomsten experts en coaches.	• In 2024 hebben verschillende bijeenkomsten plaatsgevonden met externe partijen: GGO-advies, Redwane Bouatane, Vivian van Alem (taalonderwijs) waarin dit thema is behandeld. • Het thema moet nadere invulling krijgen zodat het goed landt op de werkvloer.	Werkfase
Bij aanvang schooljaar 2024-2025 staan taken, rollen en verantwoordelijkheden directeur en IB, coördinatoren-experts helder beschreven in een kader vanuit bestuur.	• Raci model wordt in alle scholen gebruikt om taken en verantwoordelijkheden helder te krijgen. Kader vanuit bestuur is gemaakt en wordt schoolspecifiek gemaakt dmv de dialoog met elkaar in de school. • Met de verschuiving van de rol van IB naar KC (kwaliteitscoördinator) en het werken met experts in de school volgen we een scholing met IB en directeurs waarin rollen en taken in dialoog met elkaar worden verduidelijkt. Aanleiding voor dit scholingstraject vormt ook de nieuwe beroepsstandaard voor de intern begeleider als kwaliteitscoördinator en de gewenste focus van de intern begeleiders van de stichting op het versterken van de basiskwaliteit en eigen ambities van de school.	Werkfase
Vanaf schooljaar 2024-2025 heeft iedere school een aandacht functionaris. Vanuit de Markant Academie wordt professionalisering ingezet en een netwerk opgericht.	• Op alle scholen is een aandacht functionaris aangesteld. Scholing en opzet netwerk vindt nog plaats.	Werkfase
We ontwikkelen vanaf schooljaar 2024-2025 het beleid en de begeleiding van startende leerkrachten door.	• In schooljaar 2024 -2025 is er een nieuwe Bovenschools coach aangesteld. Deze coach heeft als taak meegekregen om het huidige beleid onder de loep te nemen. 2024 is een onderzoeksjaar waarna in het volgende jaar het inductiebeleid wordt herschreven.	Werkfase

De gesprekkencyclus wordt in schooljaar 2024-2025 op basis van de nieuwe kernwaarden uit het SBP aangepast	- Het gespreksformulier van onderwijzend personeel is aangepast inclusief het huis van werkvermogen. - Formulieren voor OOP en Directie-IB is de volgende stap	Werkfase
Begeleiden en sturen van implementatie en gebruik van methode of leerlijn digitale geletterdheid.	Alle scholen zijn bezig met onderzoek of implementatie van een digitale leerlijn	Werkfase
Vanaf schooljaar 2024-2025 doen we onderzoek welke voorzieningen (zoals Parelklas en HB voorzieningen) passend zijn op de verschillende scholen waarna een plan van aanpak wordt gemaakt met de desbetreffende scholen.	Eerste dialogen hebben plaatsgevonden. Nadere uitwerking vindt plaats in 2025	Orientatiefase

Onderwijsresultaten

Via de pagina van schoolopdekaart.nl zijn de resultaten van de Vrije School in te zien.

In de tabel is af te lezen hoe de 3-jaars gemiddelden van de eindtoetsresultaten van onze school in het schooljaar 2023-2024 eruitziet.

- In de eerste tabel worden de school vergeleken met de landelijk vastgestelde signaleringswaarde en het landelijk gemiddelde voor 1F op basis van de schoolweging.
- In de tweede tabel worden de school vergeleken met de landelijk vastgestelde signaleringswaarde en het landelijk gemiddelde en 1S/2F op basis van de schoolweging.

Bovenschoolse onderwijsresultaten 3 jrs gemiddelden 1F en 1S/2F

School	Schooljaar	1 febr 2023	1 febr 2024	Behaald 1F 2023-2024	Signaleringsw. 1F	Landelijk gem. 1F	Oordeel inspectie
		Schoolweging 3-jrs	Schoolweging 3-jaars				
0602 - Rudolf Steiner	2023/2024	25,26	25,15	93,1	85	96,5	voldoende

Op of boven signaleringswaarde en op of boven gemiddelde van scholen met vergelijkbare schoolweging
 Op of boven signaleringswaarde en onder gemiddelde van scholen met vergelijkbare schoolweging
 Onder signaleringswaarde

School	Schooljaar	1 febr 2023	1 febr 2024	Behaald 1S/2F 2023-2024	Signaleringsw. 1S/2F	Landelijk gem. 1S/2F	Oordeel inspectie
		Schoolweging 3-jrs	Schoolweging 3-jaars				
0602 - Rudolf Steiner	2023/2024	25,26	25,15	72	53,8	64,1	voldoende

Op of boven signaleringswaarde en op of boven gemiddelde van scholen met vergelijkbare schoolweging
 Op of boven signaleringswaarde en onder gemiddelde van scholen met vergelijkbare schoolweging
 Onder signaleringswaarde

- Als we kijken naar het referentieniveau 1F zien we dat de resultaten van de Vrije School boven de signaleringswaarde liggen en dus van de inspectie een voldoende beoordeling zouden krijgen op de resultaten. Onze ambitie ligt hoger en streven ernaar op of boven het landelijk gemiddelde van de eigen schoolweging te komen.
- Als we kijken naar het referentieniveau 1S/2F zien we dat de resultaten van de Vrije School boven de signaleringswaarde en boven het landelijk gemiddelde liggen. Hierbij wordt de ambitie waarbij we streven naar resultaten op of boven het landelijk gemiddelde op basis van de schoolweging behaald.
- We blijven alert op de resultaten. Er is een significante stijging van resultaten op rekenen van 28% 1S in 2023 naar 93% 1S in 2024. Rekenen geeft een wisselend beeld gedurende de verschillende schooljaren. De kwaliteit en samenhang van het rekenonderwijs kan schoolbreed verbeterd worden.
- De Vrije School heeft schoolbrede professionalisering op de basisvaardigheden en interventies ingezet op het didactisch handelen.

Passend onderwijs

Als Stichting Vrije School Breda maken wij onderdeel uit van het Regionaal Samenwerkingsverband (RSV) Breda e.o. Het 'Ondersteuningsplan Passend Onderwijs 2024-2027' van het RSV Breda e.o. is leidraad om ons streven recht te doen aan de onderwijsbehoeften van ieder individueel kind te realiseren. Vanwege de omvang van het RSV Breda e.o. wordt de dagelijkse uitvoering in meerdere werkeenheden opgesplitst. Iedere werkeenheden spant zich in om een dekkend netwerk te realiseren waarin voor ieder kind een plek is, waar mogelijk thuisnabij in dorp of wijk. De werkeenheden krijgen meer regie over welke leerlingen zij op kunnen vangen binnen hun werkeenheden.

We verwachten dat onze school regie voert op de mogelijk- en onmogelijkheden die zij heeft. Daarmee bedoelen we dat er grenzen zijn aan de ondersteuning op een school, maar dat we aan de andere kant de grens opzoeken van wat mogelijk is.

De Vrije School heeft een ambitieus ondersteuningsprofiel vastgelegd, waarin zij hun expertise voor de werkeenheden aangeven en hun grenzen. In dit specifieke ondersteuningsprofiel wordt ook beschreven hoe ze de basis- en lichte ondersteuning gerealiseerd hebben. Daarnaast kan school, op basis van haar expertise, haar meerwaarde aantonen voor de werkeenheden. Dit kan met behulp van de arrangementen vanuit het samenwerkingsverband. Iedere twee jaar wordt het ondersteuningsprofiel geëvalueerd en aangepast aan de actuele ontwikkelingen. In 2024 is er een nieuw S.O.P. vastgesteld.

Sociale veiligheid

De Onderwijsinspectie houdt toezicht op de kwaliteit van het onderwijs. Ook ziet de inspectie toe op naleving van wetten en regels zoals de zorgplicht van de school voor de sociale veiligheid van de leerlingen. Als deze op tekorten wijst, is het van belang dat de school maatregelen neemt voor verbetering.

Om te kunnen leren en jezelf goed te kunnen ontwikkelen, vinden we een veilige omgeving op de school heel belangrijk. We bereiden onze leerlingen niet alleen voor op de arbeidsmarkt van morgen, maar ook op het leven in de wereld van morgen met aandacht voor de omgeving en gemeenschapszin. We creëren een veilige omgeving waarin het kind zich kan ontwikkelen tot een volwaardige burger in de Nederlandse maatschappij. Plezier, veiligheid, en vertrouwen zijn nodig om tot leren en ontwikkelen te komen.

Onder het algemeen veiligheidsbeleid vallen enerzijds voorzieningen om de fysieke veiligheid te waarborgen en anderzijds maatregelen om leerlingen en personeel te beschermen tegen sociale onveiligheid.

- De Vrije School heeft een aandachtsfunctionaris. De aandachtsfunctionaris is het eerste aanspreekpunt voor alles wat te maken heeft met de meldcode en huiselijk geweld/kindermishandeling. De aandachtsfunctionaris zorgt voor professionalisering van het team, in- en uitvoering van de meldcode. Daarnaast kan deze de leerkrachten bijstaan bij het voeren van gesprekken met ouders.
- De Vrije School heeft een preventiemedewerker. We nemen volgens de Arbowet een Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) af. Gesignaleerde problemen komen in een plan van aanpak. Deze RI&E moet actueel zijn, wat betekent dat we deze jaarlijks evalueren en actualiseren.
- De Vrije School beschikt over een veiligheidsbeleid.
- Een onderdeel van de zorgplicht sociale veiligheid is dat school ieder jaar monitort of de leerlingen zich veilig voelen op school. De school monitort periodiek de veiligheidsbeleving van de leerlingen. De school monitort de sociale veiligheid met het instrument: de Succes!Spiegel.
- Ieder jaar wordt de veiligheidsmonitor uitgevoerd onder leerlingen en om het jaar onder leerkrachten en ouders. Deze wordt gebruikt voor de evaluatie van het veiligheidsbeleid.
- De Vrije School beschikt over een vertrouwenspersoon. Het bestuur beschikt ook over een externe vertrouwenspersoon. De interne (en externe) vertrouwenspersonen zijn aangesteld als aanspreekpunt voor kinderen en ouders/leerkrachten als het aankomt op gevoelige en vertrouwelijke zaken. De interne vertrouwenspersoon gaat met kinderen in gesprek en legt de lijntjes richting de juiste zorg of hulpverlening als dat nodig is.

Toekomstige ontwikkelingen

- De overheid streeft ernaar dat in 2035 de meeste scholen de overgang naar inclusief onderwijs hebben gemaakt. Meer scholen inclusiever maken kan het onderwijs niet alleen. Daar zijn ook de gemeenten voor nodig. Gemeenten hebben taken die voor scholen belangrijk zijn, zoals onderwijshuisvesting, leerlingenvervoer, jeugdhulp en dergelijke. We stellen ons vragen en gaan de dialoog aan over visie en beleid, ondersteuning van leerkrachten, samenwerking en expertise. middelen en organisatie, toekomstbestendigheid en duurzaamheid. Beleid zal hierop aangepast moeten gaan worden. Het is onze taak om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk kinderen in hun eigen buurt naar school kunnen. Daarom willen wij nog meer inclusief onderwijs aanbieden.
- In deze krappe arbeidsmarkt moeten we medewerkers en zij-instromers blijven boeien en binden aan onze organisatie. We verwachten dat we dat met ambitieuze agenda kunnen doen.
- Het is belangrijk dat we ons ervan bewust zijn dat de digitalisering van de samenleving veel mogelijkheden biedt, maar ook keerzijden kent. Denk aan online pesten, minder bewegen en snelle overprikkeling. Het is onze taak om leerlingen te leren hoe ze daarmee om kunnen gaan.
- We moeten niet alleen duurzaam omgaan met de wereld, maar hebben ook toekomstbestendige plannen nodig in de organisatie.
- Een doorgaande leerlijn is beter voor het kind. Daarom willen we nauwer samenwerken met de kinderopvang enerzijds en het voortgezet onderwijs anderzijds.

Klachten(procedure)

Er is 1 klacht ontvangen in 2024. Deze is nog niet afgehandeld. [klik hier](#) voor de Klachtenprocedure en de klachtenregeling.

Internationalisering

Internationalisering is opgenomen binnen wereldburgerschap en sociale integratie, Ons bestuur heeft hier geen apart beleid voor opgesteld.

Inspectie van het Onderwijs

In 2023 heeft de inspectie het bestuur bezocht voor een 4-jaarlijks onderzoek, uitgevoerd van september tot november. Het definitieve verslag is in 2024 beschikbaar gekomen. In 2024 hebben we ons gericht op de herstelopdrachten en verwerkt in het jaarplan van het bestuur:

BKA1: visie, ambitie, doelen: voldoende

BKA2: uitvoering en kwaliteitscultuur: onvoldoende

BKA3: verantwoording en dialoog: voldoende

Herstelopdracht	Wat in 2024 gedaan?
Het stelsel van kwaliteitszorg werkt nog onvoldoende, het bestuur kan met zijn (be)sturing onvoldoende de kwaliteit waarborgen op de school (artikel 10 en 12, vierde lid, WPO). Er wordt niet op alle scholen voldaan aan de wettelijke vereisten voor burgerschap (artikel 8, lid 3, WPO).	• SBP is uitgewerkt waarin een focus is gelegd op o.a. basisvaardigheden, kwaliteit, vakmanschap en samen (lerende organisatie). De thema's zijn uitgewerkt in kwaliteitsindicatoren, acties voor het bestuur en acties voor school. • De school heeft de strategische doelen en acties overgenomen in hun schoolplan. Er is nu een duidelijkere koppeling tussen het Strategisch beleid en het schoolplan. • Aan de hand van het SBP hebben we voor dit schooljaar een kwaliteitskader ontwikkeld. Het kwaliteitskader heeft een plek in de kwaliteitscyclus op bestuurs- en schoolniveau. Het kader wordt gebruikt als onderlegger voor de interne audits, de

	schoolbezoeken en gesprekken die we voeren in de diverse werkgroepen en netwerken. • Aan de hand van het SBP zijn de acties van het bestuur uitgewerkt in een jaarplan met doelen en tijdspad. In de vorm van een jaarkalender (werkdokument) krijgen de doelen en acties een plek in de overleggen (dopo, IB, stuurgroepen en netwerken taal/rekenen/gedrag, audits). Door middel van tussentijdse evaluaties, schoolbezoeken, gesprekken en audits monitoren we behaalde of niet behaalde doelen en stellen we bij of verstevigen de sturing op een bepaald doel. • In het bestuur dashboard verzamelen we gegevens (data) van de school. Daarin zijn ook normen benoemd en krijgen we een snelle indruk over de thema's waar boven of onder de norm wordt gescoord. Bij een early warning signaal duiden we samen met de school de context en mogelijk wordt sturing aangepast. • We hebben de monitor leskwaliteit van inspectie en Universiteit Twente gebruikt om een eigen stichting brede monitor te maken. In de audits gebruiken we deze om een dwarsdoorsnede van de leskwaliteit te maken.
De visie is nog niet vertaald in concrete, meetbare doelen voor de kwaliteit van het onderwijsproces (art. 10 en 12, vierde lid, WPO). Het stelsel van kwaliteitszorg is niet dekkend. Het stelsel van kwaliteitszorg biedt onvoldoende zicht op het curriculum van de basisvaardigheden, inclusief burgerschap (artikel 10 en 12, vierde lid WPO)	• Op de school is het doelgericht en samenhangend aanbod van burgerschap beschreven, afgestemd op de populatie en zichtbaar in de praktijk. • We zijn op de school gestart met het meten van burgerschap om hier het aanbod in de school beter op te kunnen afstemmen. • De escalatieladder tijdens het vorige inspectiebezoek gaf ons te weinig handvatten om als bestuur voldoende doelgericht te handelen. We hebben de escalatieladder uitgewerkt in 4 niveaus en de mate van sturing die daar bij hoort. We hebben criteria vastgesteld, wat de rol van bestuurder en de rol van de directeur is. Daarbij beschrijven we op welke manier er verantwoording wordt afgelegd en hoe we monitoren. Werkgroep Onderwijs en kwaliteit en de directeurs zijn hier nauw bij betrokken geweest. De escalatieladder is in bedrijf en evalueren we 1x per jaar. • In het bestuurs dashboard 'early warning' hebben we de escalatieladder en de mate van sturing toegevoegd. Het bestuur heeft met iedere school een "werkdokument" (nieuw gezamenlijk format) waarin we de mate van sturing bijhouden, volgen, afspraken maken en het vervolg inplannen. Het is een flexibel document waarbij we de mate van sturing aanpassen als het risico is opgelost. 2x per jaar tijdens het schoolbezoek wordt deze besproken en indien nodig bijgesteld.
Het bestuur krijgt ten aanzien van het jaarverslag enkele herstelopdrachten. In het jaarverslag is niet opgenomen wat de resultaten van risicobeheersing zijn en of het systeem wordt aangepast (Continuïteitsparagraaf, artikel 4, lid 4 Rjo).	In het jaarverslag van 2023 heeft het bestuur het hoofdstuk over risicobeheer aangepast en uitgebreid. In 2024 hebben wij het instrument Riskchanger weer ingevuld. De resultaten hiervan worden opgenomen in het jaarverslag van 2024.
In het verslag van het interne toezicht is niet aangegeven hoe getoetst is of	De RvT heeft intern gesproken over o.a. de doelmatige besteding en de rechtmatigheid. In het jaarverslag van 2023 hebben ze dit op

sprake is van een doelmatige besteding van middelen. (Interne toezicht, artikel 17c WPO	andere wijze en uitgebreidere wijze beschreven. Vanzelfsprekend zullen zij dit in het jaarverslag van 2024 ook weer gaan doen.
In het verslag van de raad van toezicht is onvoldoende aangegeven wat de resultaten van het toezicht zijn geweest. Interne toezicht artikel 3f Rjo)	De RvT heeft kennis opgedaan over dit onderdeel en zij hebben hun verslag hierop aangepast, maar zijn vooral intensief bezig geweest met een nieuw en helder toetsingskader. Dit is eind 2024 afgerond.

PERSONEEL & PROFESSIONALISERING

Inleiding

Het primaire proces is het belangrijkste wat er in een school plaatsvindt. Alle acties moeten dan ook afgestemd worden op het beter maken van het lesgeven in de klas. Dat houdt automatisch in dat de leerkracht in de klas de meest centrale persoon is; de aansturing vanuit directie en MT is daarbij cruciaal. Het bestuur heeft de functie om bovenstaande processen te faciliteren en te stimuleren.

Doelen en resultaten

Ons eigen opleidingsinstituut Markant Academie verzorgt en faciliteert vooral opleidingen die ertoe doen. Hoe worden wij elke dag een beetje beter? We hebben in het aanbod van onze academie een omslag gemaakt van individuele cursussen naar een aanbod dat meer schoolgericht is voor alle school binnen onze stichting EN meer gericht op de basisvaardigheden.

Reken en taalexpert

We spreiden het onderwijskundig leiderschap in de school om de onderwijskwaliteit en de basisvaardigheden te versterken. Zo maken we de organisatie minder kwetsbaar, versterken we het eigenaarschap van alle medewerkers en zijn we samen verantwoordelijk voor de kwaliteit. De reken-, taal- en gedragsexpert werkt vanuit een helicopterview, voorziet ontwikkelingen en reageert proactief met het doel om op school, als een team, samen te werken aan de gemeenschappelijke (verbeter)doelen. Binnen de scholing van taal wordt vanuit praktijkervaring en onderbouwde kennis praktische handvatten gegeven om school beredeneerd aan het begrijpend leesonderwijs te werken.

Voor de rekenexperts hebben we na de scholing van het doelgericht rekenonderwijs een netwerk ingericht. Samen leren doen wij door kennis en ervaringen uit te wisselen en te delen. We leren met en van elkaar en benutten elkaars talenten en sterke punten in een netwerk op stichtingsniveau.

Kindcentra

Samen met de kinderopvangorganisatie in de school zijn we de samenwerking aangegaan en willen we de samenwerking verder ontwikkelen. Die ambitie vertalen we in de scholing van 2024 naar pedagogisch relevante thema's, de organisatiestructuur en de bedrijfsvoering. Wij maken in deze ambities gebruik van de vier niveaus van Studulski en Valkenstijn (2006). De ambitieniveaus geven de mate van samenwerking duidelijk weer. De ambities vertalen we naar doelen en activiteiten in de jaarplannen.

Audits

De audits hebben zich in 2024 gericht op het waarderingskader van de inspectie. De school moet minimaal voldoen aan de basiskwaliteit. Een externe deskundige heeft met de kwaliteitsmedewerker de school bezocht en feedback gegeven. We hebben een goed beeld van wat goed gaat op de school en wat beter moet. De Rudolf Steinerschool is meegenomen in het waarderingskader en waaraan je moet voldoen voor basiskwaliteit en/of het uitstijgen boven de basiskwaliteit. De school zelf is aan de slag gegaan met een plan van aanpak waarbij de school procesmatig begeleid en gemonitord wordt.

SBP

Samen met MR van de Vrije School en de directeuren, GMR en de RvT van Stichting Onderwijsgroep Markant-LeerSaam hebben we het strategisch beleid 2024-2028 in diverse bijeenkomsten met elkaar vastgesteld. In het nieuwe SBP willen we ons daarom vooral richten op goed onderwijs, waarbij op de school minstens wordt voldaan aan een stevige basiskwaliteit. Aanvullende ambities formuleren we met visie en focus. Het nieuwe beleid vertalen we planmatig door naar het schoolplan en het jaarplan. In de tweede helft van 2024 is vooral de focus op het schrijven van het jaarplannen van de school gekomen, daarnaast lag er ook een opdracht m.b.t. het burgerschapsplan.

Coaches

Binnen de organisatie worden startende leerkrachten de eerste drie jaar begeleid door een coach. Coaches zijn werkzaam binnen onze stichting als leerkracht of intern begeleider. De coach heeft tot doel de startende leerkracht te begeleiden bij zijn/haar hulpvraag en te laten ontwikkelen tot leerkracht basisbekwaam. Naast de coaching vindt er voor de startende leerkrachten supervisie (1^e-jaars) en intervisie (2^e en 3^e-jaars) plaats.

Voor de coach vindt er 3x per jaar een intervisiemoment plaats om met elkaar af te stemmen, casuïstiek en werkwijzen te bespreken. Dit jaar hebben de coaches via de Markant Academie hun professionalisering en intervisie de coaching vaardigheden up to date gehouden.

Bestuursdag

Het welzijn van ons personeel blijft van groot belang, we willen een werkgever zijn waar mensen graag willen werken en ervaren dat zij belangrijk zijn. In dit kader mag de Bestuursdag niet ontbreken.

In 2024 werd deze dag met alle experts en specialisten gevuld, de rekenexperts, taalexperts, maar ook de directeurs samen met de IB-ers en de ICT-ers en schoolopleiders werkten in hun groepen bij elkaar aan de kwaliteitsverbetering. We hebben beperkt gebruik gemaakt van externen, maar meer van onze interne kracht en deskundigheid. Zo hebben ook twee academische leerkrachten van de Markant-LeerSaam scholen (BS Het Noorderlicht en OBS De Toermalijn) een workshop verzorgd. In de middag was er een workshop over het thema Cyber-security. Ogenscheinlijk geen thema direct voor het onderwijs, maar we zijn wel wakker geschud door Dave Maasland omdat er veel informatie over de kinderen gevoelig is voor (willekeurige) hackers.

Zaken in het afgelopen jaar met personele betekenis

Uitkeringen na ontslag

Er zijn geen uitkeringskosten na ontslag in 2024.

Het is niet altijd mogelijk om werkloosheidskosten te voorkomen. Echter, we zullen meer aandacht moeten besteden aan preventief beleid. Als werkgever willen we structureel bezig zijn met de duurzame inzetbaarheid van personeel, vanaf het moment van aannemen tot aan het pensioen. En als afscheid nemen onafwendbaar is, dan is investeren in een goed van-werk-naar-werk-traject belangrijk. Daarmee voorkomen we dat arbeidskracht verloren gaat en beperken we werkloosheidskosten.

Regeling bijzondere bekostiging professionalisering en begeleiding starters en schoolleiders

Per 1 augustus 2021 is de regeling Bijzondere bekostiging professionalisering en begeleiding starters en schoolleiding van kracht. Met de MR is afgestemd dat deze middelen worden besteed aan instrumenten die al langere tijd binnen onze organisatie worden ingezet en bijdragen aan de professionele ontwikkeling en duurzame inzetbaarheid van onze schoolleiders (inclusief schoolleiders Markant-LeerSaam).

Werkdrukmiddelen

De werkdrukmiddelen worden structureel door OC&W verstrekt aan de school en het team bepaalt hoe de middelen worden ingezet in het kader van werkdrukvermindering. De middelen worden integraal ter beschikking gesteld, er wordt niet afgeroomd voor bestuurlijke doelen etc. Het schoolteam heeft of krijgt kennis van de beschikbare middelen op de school en kunnen op basis daarvan een plan maken. Men moet natuurlijk wel rekening houden met de verplichtingen die aangegaan zijn in eerdere jaren. In 2024 zijn de werkdrukmiddelen alleen ingezet voor extra lesgevend personeel (om bijvoorbeeld de klassen kleiner te maken), onderwijsassistenten (om extra hulp te geven in de klas en om taken weg te halen bij leerkrachten), vakleerkrachten (voor bijvoorbeeld gym). De rol van de directeur (en het bestuur) is om te wijzen op verplichtingen en om toezicht te houden op "vreemde" bestedingen.

Tijdens de vergaderingen met de directeur is er door het bestuur op gewezen dat beperking van doelen en plannen in het jaarplan en de indeling van studiedagen, werkdrukvermindering kan optreden. Je kunt een studiedag helemaal volplannen, maar ook een deel vrijhouden voor de individuele leerkracht om zaken voor zijn klas te doen. Dat geldt ook voor een gedeelte van een teamvergadering. Verder is het belangrijk om aandacht te hebben voor

de werkgroepen. Het is niet nodig om soms met 5-6 personen in een werkgroep zitting te hebben. Vertrouw op je collega en haar professionaliteit en laat het door 3 personen uitwerken en niet door 6 personen.

	2024
Budget Werkdrukmiddelen	67.713
Inzet:	
<i>Personeel</i>	67.713
<i>Materieel</i>	0
<i>Professionalisering</i>	0
Totaal	67.713

Strategisch personeelsbeleid

De belangrijkste uitdaging, zoals verwoord in ons Strategisch Beleidsplan is natuurlijk de ambitie om het beste primair onderwijs in Breda te geven. We monitoren jonge leerkrachten met behulp van een assessments en hebben bijvoorbeeld coaching voor al onze leerkrachten georganiseerd binnen de stichting. Daarnaast zijn we ook kritisch op het functioneren van onze huidige leerkrachten. In het verleden werd hier te weinig op gemonitord en geacteerd. Die tijd hebben we nu achter ons gelaten en we durven nu ook afscheid te nemen van leerkrachten die niet goed functioneren c.q. geen teamplayers zijn

Om de doelen te bereiken willen we onze mensen een goed inhoudelijk aanbod doen met betrekking tot hun professionalisering. Binnen de Markant Academie en daarbuiten volgen onze mensen vooral opleidingen die ertoe doen: vakinhoudelijke kennis opdoen en pedagogische vaardigheden gaan boven het zogenaamde "punniken met hindernis-cursussen". Verder neemt de Rudolf Steinerschool veel kennis af bij BVS, dit is de schoolbegeleidingsdienst van Vrije Scholen.

De directeur is goed thuis in de wereld van de Vrije School, daardoor is zij in staat om via haar netwerk leerkrachten aan te trekken. Het lerarentekort is er dus wel, maar de Rudolf Steinerschool heeft er minder last van.

Informatiebeveiliging en privacy

In de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) is vastgelegd hoe persoonsgegevens beschermd moeten worden. Schoolorganisaties worden daarin benoemd als verwerkersverantwoordelijken. Wij houden ons aan de daarvoor geldende wetgeving. Stichting Vrije School Breda heeft samen met Markant-Leersaam hiervoor een functionaris gegevensbescherming (FG) aangesteld. De FG, de school-ICT'er/digicoach en de bovenschoolse ICT monitoren en verbeteren waar nodig of Stichting Vrije School Breda aan de AVG-regels voldoet.

De bovenschoolse ICT van Stichting Onderwijsgroep Markant-LeerSaam en Stichting Vrije School Breda heeft op frequente basis (tweemaandelijks) contact met de FG om de bestaande situatie rondom de AVG en privacy in kaart te brengen. Daarbij is het informeren van onze medewerkers een steeds terugkerend onderdeel.

Banenafpraak

Stichting Vrije School Breda heeft in het afgelopen kalenderjaar geen actieve actie kunnen ondernemen om mensen uit de doelgroep banenafpraak aan te kunnen nemen. Op dit moment zijn er geen passende functies beschikbaar.

Verantwoording over de aanwezigheid van de Verklaring omtrent het gedrag¹

Nieuwe VOG's ² in 2024	VOG aanwezig op datum indiensttreding	VOG te laat aanwezig	VOG niet aanwezig
Nieuwe medewerkers in loondienst	9	<5	0
Nieuwe medewerkers niet in loondienst met een VOG verplichting ³	1	1	0

Aantallen tussen 1 en 5 worden weergegeven als <5.

Wij hebben onze accountant opdracht gegeven om een controle uit te voeren op de tijdige aanwezigheid van een VOG. Tot nu toe hebben we bij 'nieuwe medewerkers niet in loondienst' niet gecontroleerd of er een VOG beschikbaar was. In 2025 gaan we dit structureel oppakken en hiervoor beleid formuleren.

Eén VOG was te laat, het betrof hier een ex-werknemer die opnieuw is komen invallen.

HUISVESTING & FACILITAIRE ZAKEN

Doelen en resultaten

Per 1 januari 2015 heeft BreedSaam Onderwijsvastgoed Breda – voorheen coöperatie BreedSaam – de verantwoordelijkheid voor de onderwijshuisvesting overgenomen. In 2024 heeft BreedSaam een nieuw Doordecentralisatieovereenkomst (D.D.O.) ondertekend met de gemeente Breda. In deze overeenkomst zijn nieuwe afspraken vastgelegd voor de komende acht jaar.

Het vastgestelde Integraal Huisvestingsplan (I.H.P.) bevat een overzicht van scholen die, op basis van leeftijd en staat van onderhoud, gerenoveerd dienen te worden of in aanmerking komen voor nieuwbouw. We zijn verheugd dat de Rudolf Steinerschool thans volledig wordt gerenoveerd. Medio oktober 2025 kan de school de tijdelijke locatie verlaten en haar intrek weer innemen in de vernieuwde school, we kijken er erg naar uit.

In onze ambitie om het beste onderwijs in de stad te bieden, speelt niet alleen de kwaliteit van de leerkracht een rol, maar ook een goed uitgerust en eigentijds schoolgebouw.

Duurzaamheid & maatschappelijk verantwoord ondernemen

BreedSaam en de daarbij samenwerkende besturen zetten zich allemaal in voor het treffen van duurzaamheidsmaatregelen. In 2020 is de zogenaamde coöperatie uitgebreid met een samenwerking op het gebied van energie en duurzaamheid. Het collectief investeert op basis van solidariteit in duurzaamheidsmaatregelen. Een ander aandachtspunt in 2024 zal het binnenklimaat worden, moeten we meer geld alloceren voor het binnenklimaat? De consequentie is dan dat er misschien een schilderbeurt later wordt uitgevoerd. Het binnenklimaat zal binnen bepaalde kaders in 2024 prioriteit krijgen, dat is namelijk van groot belang voor ons personeel en onze kinderen die vele uren in de school doorbrengen op een dag. Scholen die gerenoveerd worden zoals de Rudolf Steinerschool worden conform de normering van Frisse School B aangepakt.

¹ Op grond van artikel 4, lid 7 en bijlage 6 van de RIO.

² De VOG is op het moment van indiensttreding niet ouder dan 6 maanden. De VOG van personen belast met tussenschoolse opvang is niet ouder dan 2 maanden.

³ Voor het primair onderwijs en het (v)so zie artikel 3, lid 1, onder a, artikel 3a, lid 1, onder a, artikel 32, lid 2, onder a, sub 1, lid 6, lid 7 en lid 9, artikel 34a en artikel 45 van de WPO, artikel 3, lid 1, onder a, artikel 3a, lid 1, onder a en artikel 32, lid 2, onder a, sub 1, en lid 9, van de WEC: leerkrachten, personen die onderwijsondersteunende werkzaamheden verrichten, (adjunct-)directeuren en personen belast met de tussenschoolse opvang.

FINANCIIEEL BELEID

Doelen en resultaten

Het ultieme doel van Stichting Vrije School Breda is het voeren van een gezond financieel beleid, dat uiteindelijk gaat leiden tot een stabiele organisatie. Deze opdracht was voor 2024 minder makkelijk uitvoerbaar, doordat onder andere de NPO subsidie per 1 augustus 2023 is geëindigd.

NPO-middelen werden voor 2 jaar verstrekt, maar vanwege de aanhoudende pandemie in 2022 en het lerarentekort is de periode van besteding van deze middelen verlengd. Vanaf het tweede NPO-jaar zijn de bedragen per leerling verlaagd van 700 naar 500 euro per leerling. In de meerjarenbegroting voor de periode 2024 tot en met 2027 wordt dit al inzichtelijk gemaakt. Hoewel de NPO-middelen tot 1 augustus 2025 kunnen worden ingezet en verantwoord, is – met uitzondering van een bedrag van € 6.002 – het volledige budget al vóór 2024 besteed en verantwoord. Het resterende bedrag is in 2024 ingezet en verantwoord.

In 2024 is in het kader van NPO het volgende verantwoord:

Verantwoording NPO

Interventies		Besteding Euro
A	Meer onderwijs om bij groepen leerlingen kennis en vaardigheden bij de spijkere	
B	Effectievere inzet van onderwijs om kennis en vaardigheden bij te spijkere	
C	Sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van leerlingen	
D	Ontwikkeling van de executieve functies van leerlingen	
E	(Extra) inzet van personeel en ondersteuning #	€ 6.002
F	Faciliteiten en randvoorwaarden: Activiteiten die randvoorwaardelijk/ ondersteunend zijn voor interventies (A-E), ouderbetrokkenheid en digitale technologie	
G	Overig: uitsluitend bedoeld voor dotaties aan voorzieningen voor transitievergoedingen, de voorziening verrekening uitkeringskosten en/of dotatie aan een bestemmingsreserve NPO	
		€ 6.002

Er is geen extern personeel (PNIL) ingehuurd.

De NPO bestedingen zijn in de schoolbegroting opgenomen. De begroting is ter instemming voorgelegd aan de MR. De MR heeft inclusief de inzet van de NPO-middelen ingestemd met de begroting.

Een belangrijk doel was een beleidsrijke begroting voor 2024 verder vorm te geven. Hiervoor hadden we een meerjareninvesteringsplan nodig. Op deze wijze zijn de materiële investeringen beter planbaar voor de Stichting. Vanzelfsprekend blijven we investeren in goede materialen op de gebieden ICT, meubilair, methodes. We hebben dat nodig om onze ambitie waar te maken, maar met de komst van beleidsrijke begrotingen kunnen we dit nu beter financieel managen. Daarnaast zijn er ook beleidsrijke plannen gemaakt voor o.a. externe audits ten behoeve van het inspectiebezoek en bijvoorbeeld voor zij-instromers.

Toekomstige ontwikkelingen

In samenhang met het meerjareninvesteringsplan periodiek een opschoning van de activa plaatsvinden, dit geeft meer inzicht in wat we hebben en wat we in de toekomst moeten vervangen c.q. vernieuwen. In 2024 is de Rudolf Steinerschool meegenomen in de opschoning van de activa.

Bijzondere bekostiging professionalisering en begeleiding starters schoolleiders

Per 1 augustus 2021 is de regeling Bijzondere bekostiging, professionalisering en begeleiding starters en schoolleiding van kracht. Hierover is met de (G)MR afgestemd dat de middelen hiervan worden besteed aan instrumenten die al langere tijd ingezet worden in onze organisatie en die bijdragen aan de professionele ontwikkeling en duurzame inzetbaarheid van onze schoolleiders. Te weten: (na)scholing ,coaching trajecten, tweedaagse Directieberaad & studiedagen van onze schoolleiders.

Opstellen beleidsrijke meerjarenbegroting

Bij het opstellen van de begroting gaan we uit van de kaderbrief. Deze kaderbrief is besproken binnen de werkgroep financiën en wordt ook besproken in het directeurenoverleg en bij de auditcommissie van de RvT. De auditcommissie van de RvT toetst de uitgangspunten van de kaderbrief aan het meerjarenbeleidsplan. In de RvT wordt vanzelfsprekend de kaderbrief ook besproken. Daarna gaat de begrotingsprocedure lopen conform hetgeen is afgesproken binnen de kaderbrief. De conceptbegroting wordt op het kantoor voorbereid en daarna wordt deze met elke directeur besproken. Naar aanleiding van deze bespreking wordt de conceptbegroting aangepast en uiteindelijk vastgesteld door het CvB. De laatste fase van het begrotingsproces is het samenvoegen van alle schoolbegrotingen plus de bovenschoolse begroting. Deze totale begroting wordt besproken in de auditcommissie en ten slotte vastgesteld door de RvT.

Treasury

Stichting Vrije School Breda hanteert een [Treasurystatuut](#) dat mede gebaseerd is op de regeling belenen en beleggen van het Ministerie van OC&W. In dit statuut is bepaald binnen welke kaders het financierings- en beleggingsbeleid is ingericht. Het uitgangspunt is dat de toegekende publieke middelen in overeenstemming met hun bestemming worden besteed. Stichting Vrije School Breda heeft een defensief financieel beleid gevoerd. Er is gebruik gemaakt van spaarrekeningen.

Allocatie van middelen

De Rudolf Steiner School is een eenpitter, allocatie van middelen is niet van toepassing. Er worden wel gemeenschappelijke kosten gemaakt met Markant-Leersaam. Deze kosten worden binnen het jaar verrekend..

Investeringsbeleid

De Vrije School stemt haar financiële beleid strategisch af op het **Strategisch Beleidsplan 2024-2028**. Dit plan beschrijft de koers en doelstellingen van de beide stichtingen en vormt de basis voor het prioriteren van investeringen en middelen in de komende jaren.

De speerpunten van het beleid sluiten nauw aan bij de kernwaarden van de Vrije School. Bij het opstellen van de begroting zijn deze speerpunten zoveel mogelijk meegenomen, zodat de financiële planning niet alleen functioneel is, maar ook de strategische visie ondersteunt. Dit creëert een solide basis voor gerichte investeringen en duurzame groei.

Voor de investeringsbegroting wordt het meerjareninvesteringsplan als uitgangspunt gehanteerd. De school geeft de investeringsbehoefte voor ICT in principe twee keer per jaar door aan het bestuurskantoor: **vóór de zomervakantie en vóór de kerstvakantie**. Een afschrijvingstermijn betekent niet dat een investering financieel volledig is afgeschreven. Dit impliceert ook niet automatisch dat er direct een nieuwe investering nodig is.

De gerenoveerde school vereist eigenlijk aanzienlijke investeringen in het gebouw, meubilair en schoolplein. Gezien de financiële situatie is het echter niet mogelijk om al deze investeringen tegelijk te realiseren, waardoor er keuzes moeten worden gemaakt. Het bestuur heeft dit besproken en toegelicht aan de directeur, het team en de MR.

Planning- en controlcyclus

Het College van Bestuur (CvB) en de toezichthouders van de stichting hechten groot belang aan een beheersbare bedrijfsvoering. Daarom worden risico's systematisch geïdentificeerd en beoordeeld. Het CvB presenteert jaarlijks een meerjarenbegroting, jaarverslag en bestuursformatieplan. In de meerjarenbegroting worden financiële risico's

onderkend en waar nodig acties geformuleerd. Drie keer per jaar worden de financiële ontwikkelingen via MARAP-rapportages geanalyseerd en besproken met de directeuren, de auditcommissie en de Raad van Toezicht (RvT). Deze rapportages tonen zowel realisatiecijfers als prognoses en maken tijdige bijsturing mogelijk. Daarnaast worden gegevens over ziekteverzuim en leerlingenaantallen meegenomen in de analyses.

Financiële beheersing en controles

Het CvB en de stafmedewerker Financiën ontvangen betaaloverzichten uit SpendCloud ter fiatting na factuurverwerking. Deze worden gecontroleerd op begrotingsconsistentie en vervolgens goedgekeurd. Ook salarisbetalingen worden voorafgaand gecontroleerd en gefiatteerd, waarbij het vier-ogenprincipe leidend is. Voorgestelde uitgaven en benoemingen van personeel worden eveneens getoetst aan de begroting. Workflows binnen Afas Insite waarborgen controles op verschillende niveaus, en de afspraken met het administratiekantoor zijn duidelijk vastgelegd. Door tussentijdse monitoring is de kans op onverwachte financiële tegenvallers geminimaliseerd en kan waar nodig tijdig worden bijgestuurd.

Risicoanalyse en evaluatie

Risicobeheersing is geïntegreerd in de planning & control cyclus. De risicoanalyse omvat zowel identificatie als kwantificering van risico's en bijbehorende beheersmaatregelen. In 2023 is deze analyse geactualiseerd om te beoordelen of de werkwijze effectief blijft. Op basis van de financiële zelfevaluatie met Riskchanger in 2024 is vastgesteld dat de stichting 'in control' is en geen bijstellingen nodig zijn.

Om restrisico's en onvoorziene calamiteiten op te vangen, hanteert het bestuur het kengetal weerstandsvermogen. Dit garandeert voldoende eigen vermogen als buffer. De benodigde hoogte van deze buffer is vastgesteld op basis van de verhouding tussen eigen vermogen en materiële vaste activa.

Belangrijkste risicogroepen

Op basis van deze risicoanalyse en met input van het College van Bestuur (CvB), diverse directeuren, de stafmedewerker Personeel en Financiën, en de auditcommissie van de Raad van Toezicht, zijn de volgende zeven belangrijkste risicogroepen geformuleerd:

1. Ontwikkelingen leerlingaantal
2. Financiële continuïteit
3. Concurrentiepositie en imago
4. Onderwijskwaliteit
5. Kwaliteit van team en leiding
6. Gewichtenregeling/achterstandsbekostiging
7. Contracten

Hieronder volgt een nadere toelichting op elk van deze risicogroepen.

Stichting Vrije School Breda heeft de afgelopen jaren een streng financieel beleid gevoerd om de structurele uitgaven in lijn te brengen met de structurele inkomsten. Dit heeft geleid tot aanpassingen in de structurele formatie, die inmiddels effect hebben gehad. In 2024 moeten we echter constateren dat er wel een grote overschrijding heeft plaatsgevonden, de inspectie heeft dit ook geconstateerd en daarom zullen we in 2025 een strak beleid moeten gaan voeren om de kosten in de hand te houden.

De redenen van de overschrijding zijn o.a. daling leerlingenaantal, het niet behalen van groeitelling en uitgaven van ZZP die niet werden gedekt door het vervangingsfonds.

Risicogroep 1: Ontwikkeling leerlingaantal

Het leerlingenaantal binnen de stichting is al jaren redelijk stabiel, met in het afgelopen jaar een daling. In de Meerjarenbegroting 2024-2027 is rekening gehouden met natuurlijk verloop, zodat eventuele tegenvallers kunnen worden opgevangen. Voor de komende jaren wordt een stijging van het aantal leerlingen verwacht, hopelijk speelt dan het vernieuwde gebouw een positieve rol in de aantrekkingskracht van de school.

Risicogroep 2: Financiële continuïteit

Het bestuur is verantwoordelijk voor een solide interne beheersing, zodat financiële risico's tijdig wordenesignaleerd en de continuïteit van het onderwijs binnen Stichting Vrije School Breda gewaarborgd blijft.

Risicogroep 3: Concurrentiepositie en imago

Stichting Vrije School Breda heeft een dalend leerlingenaantal, wat afwijkt van de algemene trend in Nederland van de Vrije School. Verwacht wordt dat er weer groei komt na het betrekken van het nieuwe schoolgebouw eind 2025. Daarnaast worden regelmatig tevredenheidsonderzoeken uitgevoerd om het imago onder leerlingen en ouders te monitoren.

Risicogroep 4: Onderwijskwaliteit

Zoals beschreven in paragraaf 5.2, wordt een actief kwaliteitszorgbeleid gevoerd dat gericht is op het bieden van hoogwaardig onderwijs in Breda. Dit draagt direct bij aan het beheersen van dit risico.

Risicogroep 5: Kwaliteit van team en leiding

Waar nodig wordt extra geïnvesteerd in persoonlijke en schoolontwikkeling. Onze externe HRM-adviseur overlegt regelmatig met de directeur en het bestuur over relevante dossiers. Daarnaast vormt de gesprekkencyclus een vast onderdeel van het personeelsbeleid.

Risicogroep 6: Gewichtenregeling

Deze regeling is niet van toepassing op de Vrije School. De door het CBS vastgestelde regeling wordt jaarlijks berekend, maar tot op heden heeft de stichting hier geen aanspraak op kunnen maken.

Risicogroep 7: Contracten

Soms worden contracten niet tijdig beëindigd, wat een financieel risico kan vormen. Door het contractmanagement te verbeteren, wordt dit risico beperkt.

Risicoanalyse Vrije School

Risico		Max. Effect	Kans van optreden	Financieel risico
Ontwikkeling leerlingenaantal	-/- 25 lln	€ 150.000	25%	€ 37.500
Financiële continuïteit		€ 100.000	25%	€ 25.000
Concurrentiepositie en Imago	Demografische ontwikkelingen			€ 10.000
Onderwijskwaliteit	1 fte (zorgdossiers)	1* € 100.000	25%	€ 25.000
Kwaliteit team en leiding		€ 50.000	50%	€ 25.000
Gewichtenregeling	n.v.t.			
Contracten		50.000	50%	€ 25.000
Totaal				€ 147.500

Naast bovenvermelde financiële risico's heeft de Vrije School ook te maken met niet-financiële risico's:

Niet-financiële risico's:

- **Personeelstekort en werkdruk** → Risico op kwaliteitsverlies in het onderwijs.
- **Kwaliteit van het onderwijs** → Voortdurende bijscholing en innovatie vereist.
- **ICT-veiligheid en cyberdreigingen** → Datalekken en cyberaanvallen vormen een groeiend risico.
- **Maatschappelijke en politieke ontwikkelingen** → Wijzigingen in wet- en regelgeving beïnvloeden het onderwijs.

Passende maatregelen

Om deze risico's te beheersen, zijn maatregelen getroffen:

Niet-financiële maatregelen:

- **Strategisch personeelsbeleid** gericht op werving, behoud en scholing.
- **Onderwijskwaliteit bewaken** via monitoring en innovatie.
- **Cybersecurity versterken** door audits, contracten met veilige en betrouwbare partners (waarbij de verwerkingsovereenkomsten gemonitord worden door een externe instantie) en bewustwordingstrainingen.
- **Samenwerking met externe partijen** voor maatschappelijke en beleidsmatige aanpassingen.

Dankzij deze maatregelen blijft Stichting Vrije School financieel gezond en toekomstbestendig zonder concessies aan de onderwijskwaliteit.

Belangrijke onzekerheid: vereenvoudiging bekostiging 2023

Per 1 januari 2023 is de bekostiging van het primair onderwijs na wetswijziging vereenvoudigd. Daarmee is de bekostigingssystematiek gewijzigd.

Bij de overgang van de oude naar de nieuwe bekostigingssystematiek zijn schoolbesturen door de regelgeving en besluitvorming van de minister met een groot materieel probleem geconfronteerd. Waar de schoolbesturen in een (school)jaar normaal gesproken 100% aan bekostiging ontvangen, was dat in de overgang naar de nieuwe bekostigingssystematiek circa 93% voor het schooljaar 2022/2023.

Schoolbesturen in het primair onderwijs werden daardoor in de periode augustus tot en met december 2022 door de minister met circa 7% gekort op hun bekostiging. Dit komt voor ons schoolbestuur neer op € 68.815. Dit bedrag is – evenals vorig jaar – niet als vordering op de balans per 31 december 2023 opgenomen. De minister stelt zich op het standpunt dat dit materieel grote probleem voor het schoolbestuur slechts 'een boekhoud-technische correctie is aangezien de totale bekostiging van het Rijk naar school niet wijzigt door de vereenvoudiging'. De overgang van een oude naar een nieuwe bekostigingssystematiek is echter niet louter een papieren exercitie; de keuzes die daarbij worden gemaakt hebben werkelijk een negatief effect op het onderwijsproces. De keuze van de minister om de schoolbesturen in 2022 fors minder bekostiging toe te kennen heeft reële consequenties. Het effect was dat minder personeel in dienst gehouden kon worden en dat minder investeringen mogelijk waren.

Stichting Vrije School Breda heeft met 221 andere schoolorganisaties, juridisch begeleid door advocatenkantoor Stibbe en gecoördineerd vanuit de PO-Raad, gezamenlijk bezwaar gemaakt tegen de beschikkingen voor de laatste vijf maanden van 2022. Dit bezwaar is op 30 november 2022 door de minister ongegrond verklaard. De financiële belangen en de relevante juridische vragen naar aanleiding van de beslissing op bezwaar van de minister waren het volgens Stichting Vrije School Breda waard om de kwestie aan een onafhankelijke partij, zijnde de bestuursrechter, voor te leggen. Daarom heeft Stichting Vrije School Breda gezamenlijk met 221 andere schoolorganisaties beroep bij de rechtbank Midden-Nederland ingesteld tegen de beslissing op bezwaar van de minister.

De rechtbank heeft op 21 juni 2024 het beroep van 222 schoolorganisaties gegrond verklaard. Zij zijn onderwijsbekostiging misgelopen in de overgangperiode (augustus – december 2022) voorafgaand aan de vereenvoudiging van de bekostiging in het primair onderwijs. De rechtbank gaf de schoolbesturen gelijk en oordeelde dat de staatssecretaris het tekort moet aanvullen. De staatssecretaris is tegen die uitspraak in hoger beroep gegaan. Op het moment van schrijven loopt de hoge beroepsprocedure nog. De zitting staat gepland voor het najaar van 2025.

Verantwoording van de financiën

ONTWIKKELINGEN IN MEERJARIG PERSPECTIEF

Leerlingen

Onderstaande tabel toont de leerlingaantallen op basis van de realisaties van 2023 en 2024, alsmede de prognoses tot en met 2028, waarbij voor elk jaar de teldatum 1-2 wordt gehanteerd. In 2024 bleven de leerlingaantallen nagenoeg gelijk aan die van 2023. Naar verwachting zullen de aantallen de komende jaren stabiel blijven, met in 2028 een totaal van 230 leerlingen, wat neerkomt op een daling van 2,13% ten opzichte van 2024.

Aantal FTE	Realisatie		Begroting			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Aantal leerlingen	234	235	225	230	230	230

FTE

In de onderstaande tabel wordt het aantal fte's weergegeven van de realisaties voor 2023 en 2024 en de prognose tot en met 2028. De aantal fte's over 2023 en 2024 zijn gelijk aan elkaar. De komende jaren vindt er een daling plaats in de aantal fte's, met een daling van 2,8 fte in 2028 (-16,5%). Deze afname is zichtbaar in met name de categorie onderwijzend personeel.

De cijfers voor 2023 en 2024 bevatten ook fte's voor vervanging bij ziekte (via het Vervangingsfonds), zwangerschapsverlof en overig verlof. In 2024 bedroeg dit totaal 0,63 fte. Wanneer deze vervangingen van het totaal aantal fte's in 2024 worden afgetrokken, blijft er een inzet van 16,4 reguliere fte's over. In de begroting worden uitsluitend de reguliere fte's meegenomen.

Bij een vergelijking van de reguliere fte's van 2024 met die van 2028 is een aanzienlijke daling zichtbaar van 2,2 fte (-13,3%).

Om financieel gezond te blijven is een daling van het aantal fte's nodig. Dit hoeft echter niet ten koste te gaan van de onderwijskwaliteit. Er is sprake van lichte overcapaciteit (in het verleden betaalt met NPO-middelen).

Aantal FTE	Realisatie		Begroting			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Bestuur / Management	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Onderwijzend personeel	13,9	12,7	10,1	9,9	9,8	9,4
Ondersteunend personeel	2,2	3,6	4,0	4,0	4,0	4,0
Totaal	17,0	17,0	14,9	14,7	14,6	14,2

STAAT VAN BATEN EN LASTEN EN BALANS

Staat van baten en lasten

Onderstaand overzicht geeft de exploitatie weer over 2024 van de Vrije School.

	2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	2025	2026	2027	2028	Verskil t.o.v. begroting	Verskil t.o.v. vorig jaar
BATEN									
Rijksbijdragen	1.673.407	1.700.823	1.709.465	1.711.001	1.668.014	1.718.925	1.742.812	8.642	36.058
Overige overheidsbijdragen en subsidies	687	0	645	645	645	645	645	645	-42
Overige baten	98.457	78.250	81.409	88.100	88.100	88.100	88.100	3.159	-17.048
TOTAAL BATEN	1.772.551	1.779.073	1.791.519	1.799.746	1.756.759	1.807.670	1.831.557	12.446	18.968
LASTEN									
Personeelslasten	1.506.859	1.528.726	1.621.425	1.538.214	1.535.756	1.547.459	1.529.113	-92.699	-114.566
Afschrijvingen	28.678	29.159	30.083	29.586	29.935	26.656	20.252	-924	-1.405
Huisvestingslasten	145.494	144.375	166.358	141.375	138.875	138.875	138.875	-21.983	-20.864
Overige lasten	141.401	117.003	130.042	113.153	108.653	108.653	108.653	-13.039	11.359
TOTAAL LASTEN	1.822.432	1.819.263	1.947.908	1.822.328	1.813.219	1.821.643	1.796.893	-128.645	-125.476
SALDO									
Saldo baten en lasten	-49.881	-40.190	-156.389	-22.582	-56.460	-13.973	34.663	-116.199	-106.508
Saldo financiële baten en lasten	1.238	-550	1.251	-700	-700	-700	-700	-550	13
Saldo buitengewone baten en lasten		0						0	0
TOTAAL RESULTAAT	-48.643	-40.740	-155.138	-23.282	-57.160	-14.673	33.963	-116.749	-106.495

Verklaring voor de belangrijkste verschillen tussen het resultaat in het verslagjaar en de begroting en voorgaand jaar

Algemeen

Het resultaat in 2024 komt uit op een negatief saldo van € 155.000, begroot was een negatief resultaat van € 41.000, een negatief verschil dus van € 117.000. In 2023 was er een negatief resultaat behaald van € 49.000. In 2023 ligt het resultaat dus € 106.000 hoger. Hieronder worden de belangrijkste verschillen benoemd.

Belangrijke effecten

In verslagjaar 2024 is er sprake van belangrijke effecten die weerslag hebben op de baten en lasten.

- **Onderhandelaarsakkoord cao PO 2024**

In het najaar van 2024 is er een cao-akkoord bereikt voor 2024-2025. Met de nieuwe cao hebben de medewerkers in het primair onderwijs een loonstijging van 4,9% gekregen vanaf 1 oktober 2024. De nieuwe cao-PO loopt van 1 oktober 2024 tot en met 31 oktober 2025.

- **Bijstelling bekostiging 2024/ prijscompensatie**

In juli 2024 is de definitieve bekostiging over 2024 vastgesteld. In de definitieve regeling bekostiging 2024 is de loonbijstelling 2024, de indexatie van het loongevoelig deel van de bekostiging verwerkt. Dat is de belangrijkste aanpassing ten opzichte van de eerste regeling bekostiging 2024. In die regeling was al de prijsbijstelling 2024 (indexatie prijsgevoelig deel van de bekostiging) verwerkt. Door de loon- en prijsbijstelling gezamenlijk zijn de bekostigingsbedragen in 2024 toegenomen met 5,37%, ten opzichte van die van kalenderjaar 2023.

• Prijsstijgingen 2024

Door landelijke en wereldwijde ontwikkelingen, zoals de nasleep van de pandemie en de oorlog in Oekraïne, ontstaan in toenemende mate tekorten aan materialen en personeel. Nederland wordt in 2024 nog altijd geconfronteerd met prijsstijgingen. De lasten stijgen over de hele linie in het verslagjaar. Dat in de nabije toekomst keuzes gemaakt moeten worden om deze (nuts)kosten te beperken of om meer of versneld te gaan investeren in verduurzaming, lijkt onvermijdelijk. De prijsstijgingen hebben ook effect op investeringen.

- Verder zijn er specifieke zaken die bij de Vrije School hun effect hebben gehad. De groeiregeling is niet behaald in 2024, terwijl deze wel in de begroting was opgenomen. Er moesten kosten van een ZZP-er worden betaald uit de exploitatie omdat deze niet werden gedekt van het vervangingsfonds. Er is veel inhuur voor scholing bij BVS..

Baten ten opzichte van de begroting en realisatie voorgaand jaar

De totale baten in 2024 bedroegen € 1.792.000,- en zijn daarmee € 12.000,- hoger dan de begrote baten van 2024. Dit komt neer op 0,7%. In 2023 waren de totale baten € 1.773.000,-, het verschil (€ 19.000,-) met 2024 is 1,1%.

De belangrijkste oorzaken hiervoor zijn:

- In 2024 is aan rijksbijdragen OCW € 1.709.000,- ontvangen ten opzichte van het begrote bedrag van € 1.701.000,- wat neerkomt op € 8.000,- (0,5%) verschil. Vergeleken met 2023 is het verschil € 36.000 positief. Tussen de diverse posten zijn er wel wat verschillen:
- De reguliere bekostiging PO is € 27.000 hoger dan de begroting. Het verschil met 2023 is € 142.000 positief. Beiden veroorzaakt door de bijstelling in de bekostiging. In de begroting 2024 was al rekening gehouden met een indexatie van 3,93% op de rijksbijdragen.
- In de begroting 2024 is rekening gehouden met een groeibekostiging van € 40.000. Dit is in werkelijkheid niet gerealiseerd.
- In 2023 is nog een bedrag van € 64.000 aan NPO-middelen ontvangen. Aangezien de NPO-financiering liep tot en met juli 2023, is het saldo in 2024 nul.
- Er is € 6.000 meer geboekt aan overige subsidies OCW. Dit zit met name in de subsidieregeling zij-instroom. Vergeleken met 2023 is er € 7.000 meer geboekt.
- De doorbetalingen rijksbijdragen SWV zijn € 2.000,- lager uitgevallen dan begroot. Vergeleken met 2023 is € 9.000,- minder ontvangen.
- De overige baten zijn in 2024 € 3.000 hoger vergeleken met de begroting 2024 en € 17.000 lager dan de realisatie 2023. Dit zit met name in de baten voor de ouderbijdragen. In 2023 waren nog € 17.000 meer ouderbijdragen ontvangen.

Lasten ten opzichte van de begroting en realisatie voorgaand jaar

De totale lasten in 2024 bedroegen € 1.948.000,- en zijn daarmee € 129.000,- hoger dan de begrote lasten van 2024. Dit komt neer op 7,1%. In 2023 waren de totale lasten € 1.822.000,-, het verschil (€ 125.000,-) met 2023 is 6,9%.

De belangrijkste oorzaken hiervoor zijn:

- De gerealiseerde personeelslasten (€ 1.529.000,-) overschreed de begroting 2024 met € 93.000,-. Vergeleken met 2023 is er een negatief verschil van € 115.000. De verschillen tussen de realisatie en de begroting van 2024 zijn voornamelijk toe te schrijven aan hogere lonen en salarissen minus de uitkeringen via het Vervangingsfonds en UWV (€ 12.000) en de overige personele lasten (€ 81.000). Het verschil tussen de realisatie van 2024 en de realisatie van 2023 voor de lonen en salarissen minus de uitkeringen is € 60.000. Het verschil tussen de realisatie en de begroting van 2024 is grotendeels te verklaren door:
- € 69.000 voor vervangingen in verband met ziekte, zwangerschap en overig verlof. De Rudolf Steiner is echter aangesloten bij het Vervangingsfonds, dus aan teruggaven via het Vervangingsfonds is er € 38.000 gerealiseerd in 2024.
- De overschrijding van de overige personele lasten in 2024 ten opzichte van de begroting is voornamelijk toe te schrijven aan hogere kosten voor personeel niet in loondienst. De voornaamste oorzaak hiervoor is dat er extra kosten zijn gemaakt voor de vervanging van de directeur van de school i.v.m. verlof.

	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
P / rijksbijdragen	90,0%	89,9%	94,8%	89,9%	92,1%	90,0%	87,7%

De verhouding tussen de personele lasten (salaris plus bijvoorbeeld scholing) ten opzichte van de rijksbijdragen wordt gemonitord. De Inspectie hanteert < 95% als norm om te beoordelen of de continuïteit niet in gevaar is. De Rudolf Steiner blijft binnen deze norm in meerjarenperspectief.

- De afschrijvingen zijn nagenoeg gelijk aan de begroting 2024. Binnen deze kosten zijn geen significante verschillen te zien.
- De huisvestingslasten zijn € 22.000 hoger dan de begroting 2024 en € 21.000 hoger dan de realisatie 2023. In beide gevallen zit het verschil met name in de kosten voor energie en water en schoonmaak, deze zijn in 2024 hoger uitgevallen.
- De overige lasten zijn € 13.000 hoger in 2024 vergeleken met de begroting. Vergeleken met 2023 zijn ze € 11.000 lager dan 2024. Het verschil met de begroting zit met name in de activiteiten ouderbijdragen die hoger zijn uitgevallen in 2024.

TOELICHTING OP DE ONTWIKKELINGEN IN DE BEGROTING 2025 EN MEERJARENBEGROTING

Als basis voor de begroting 2025 dienen de uitgangspunten zoals die in de Kaderbrief 2025 zijn beschreven. Van de school wordt verwacht dat ze kritisch kijken naar mogelijke besparingen op het gebied van energie, schoonmaak, kopieerkosten e.d. zodat er zoveel mogelijk geld beschikbaar blijft voor het primaire proces.

Voor de begroting 2025 en meerjarenbegroting 2026-2029 zijn de volgende documenten gebruikt om te komen tot realistische cijfers:

- **Leerlingaantal per 1 februari 2024** en de prognoses voor de jaren daarna.
- **Laatst bekende parameters** (1e regeling bekostiging 2025) voor de vereenvoudigde bekostiging, inclusief een opslag van 3,0%, vooruitlopend op de 2e regeling.
- **De verwachte fte's over de periode 2025-2029**, afgestemd met de school, P&O, Financiën en de bestuurder.
- **Het Meerjareninvesteringsplan (MJIP)**, aangeleverd door de school
- **De begroting voor de rijksbijdragen SWV**, aangeleverd door het Samenwerkingsverband.

Strategisch Beleid

De Vrije School heeft een duidelijke ambitie om haar financiële beleid strategisch af te stemmen op het **Strategisch Beleidsplan 2024-2028**. Dit plan beschrijft de koers en doelstellingen van de stichting en vormt de basis voor het prioriteren van investeringen en middelen in de komende jaren.

De speerpunten (grote doelen) zijn nauw verbonden met de kernwaarden van Stichting Vrije School. Bij het opstellen van de begroting zijn deze speerpunten zoveel mogelijk meegenomen. Door deze speerpunten te verwerken in de begroting, wordt ervoor gezorgd dat de financiële planning niet alleen functioneel is, maar ook de strategische visie ondersteunt. Dit biedt een basis voor gerichte investeringen en duurzame groei.

- **Speerpunt vakmanschap:** er wordt geïnvesteerd in de ontwikkeling van medewerkers door middel van de Vrije School/ Markant-Leersaam Academie. Deze **scholing en opleiding**, gericht op experts zoals interne begeleiders en directeurs, vereist gerichte financiële middelen voor cursussen, trainingstrajecten en faciliteiten.

- **Speerpunt kwaliteit:** de herijking van de interne auditering bij de start van het schooljaar 2024-2025 en de bijbehorende **professionalisering** brengen een focus op kwaliteitsverbetering. Hiervoor zijn middelen opgenomen in de begroting om trainingen en ondersteuning te realiseren.
- **Speerpunt positionering en inclusief onderwijs:** de Vrije School zet steeds meer in op inclusief onderwijs binnen de school, wat gepaard gaat met een efficiënter gebruik van ondersteuningsmiddelen, ondanks de afname van middelen vanuit het samenwerkingsverband.
- Verder zet de school B.V.S. Schooladvies (Begeleidingsdienst Vrije School) in, zij bevorderen het gedachtegoed van de Vrije School en de vaardigheden van leerkrachten op dit gebied.

Met name bij de posten *externe inhuur*, *deskundigheidsadvies* en *scholing* is een substantieel budget opgenomen om invulling te geven aan de bovengenoemde speerpunten. Ook de inzet van eigen personeel voor scholing maakt hier deel van uit. In de bovenschoolse begroting van Markant-LeerSaam zijn daarnaast ook specifieke personeelsleden benoemd of vrij geroosterd voor taken op het gebied van onderwijskwaliteit. De Vrije School maakt hier ook gebruik van.

De Vrije School zorgt ervoor dat de speerpunten direct terugkomen in de begroting. Door gericht budget toe te wijzen aan vakmanschap, kwaliteit, inclusiviteit en digitale innovatie, blijft de organisatie op koers om haar doelen te bereiken. Tegelijk zorgt dit voor een toekomstbestendige financiële strategie, waarmee de Vrije School flexibel kan inspelen op veranderingen en tegelijk blijft investeren in goed onderwijs en ondersteuning.

Resultaat 2025

Na de besprekingen met de Vrije School komt de school uit op een negatief resultaat van € 23.000. Dit is een positieve verbetering van € 81.000 ten opzichte van de negatieve prognose van € 104.000 voor 2024. De belangrijkste begrotingspunten zijn:

- **Aanpassing salarissen:** conform de nieuwe CAO PO 2024-2025 zijn de salarissen verhoogd met ca. 5% ten opzichte van de CAO 2023-2024. De nieuwe CAO is van kracht van 1 oktober 2024 tot en met 31 oktober 2025 en omvat een generieke loonsverhoging van 4,9% en 0,1% aanpassingen in het salarishuis en toelagen.
- **Aanpassing reguliere bekostiging:** om de baten en lasten te matchen, is het noodzakelijk om de bekostiging in de begroting te verhogen met 3,0% (zowel de prijs- als het loongevoelige deel van de bekostiging).
- **Groeibekostiging:** voor 2025 is geen rekening meer gehouden met groeibekostiging, in tegenstelling tot 2024, waarin nog € 40.000 was opgenomen, maar niet gerealiseerd.
- **Vermindering aantal leerlingen:** op 1 februari 2023 telde de school nog 234 leerlingen, terwijl dit op 1 februari 2024 is afgenomen naar 230 leerlingen. Dit betekent een daling van 4 leerlingen. In de vooruitblik naar 1 februari 2025 zet de daling door.
- **Subsidie Basisvaardigheden:** per 1 augustus 2025 volgt er een nieuwe ronde van deze subsidie. De kans is klein dat de Vrije School in aanmerking zal komen voor de subsidie basisvaardigheden, maar het is niet uitgesloten. Als de subsidie voor basisvaardigheden per 1 augustus 2025 toch wordt toegekend, zou dat een aanzienlijke meevaller zijn. Vanaf 1 augustus 2027 wordt er een structurele bekostiging voor basisvaardigheden ingevoerd van € 182 per leerling. Deze bekostiging is vanaf dat moment dan ook voor de Vrije School opgenomen in de meerjarenbegroting.
- **Personeelsplanning:** de lonen en salarissen zijn gebaseerd op het huidige personeelsbestand, met inachtneming van aflopende contracten. Het gemiddelde aantal fte's voor 2024 is, exclusief vervangingen, begroot op 16,22 (gerealiseerd in 2024: 15,67). Voor 2025 wordt een daling verwacht naar 14,93 fte, waarbij ook een vacature voor een intern begeleider (IB'er) in de begroting is opgenomen. Daarbij wordt er aan externe inhuur in 2025 € 34.000 minder uitgegeven dan in 2024.

Dit zijn de grootste verschillen tussen het resultaat prognose 2024 en de begroting 2025:

Baten	
Toename reguliere bekostiging door indexatie	+/- € 31.000
Wegvallen bekostiging zij-instromers	-/- € 17.000
Lagere inkomsten vanuit het samenwerkingsverband	-/- € 5.000
Toename baten	+/- € 9.000
Lasten	

Afname personeelskosten	-/- € 45.000
Afname overige lasten en afschrijvingen	-/- € 27.000
Afname lasten	-/- € 72.000
	+/- € 81.000

Begroting 2025 en Meerjarenbegroting 2026-2029

In 2025 wordt een negatief resultaat van € 23.000 verwacht. Dit verslechtert verder in 2026, met een negatief resultaat van € 57.000. Vanaf 2028 is een positieve trend te zien in de financiële ontwikkeling zichtbaar, resulterend in een positief resultaat van € 77.000 in 2029. We zullen tussentijds moeten kijken hoe we de begroting meerjarig op nul kunnen gaan houden.

Grootboekrekening	Prognose 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
3.1 - Rijksbijdragen	1.700.900	1.711.001	1.668.014	1.718.925	1.742.812	1.744.372
3.2 - Overige overheidsbijdragen en -subsidies		645	645	645	645	645
3.5 - Overige baten	89.000	88.100	88.100	88.100	88.100	88.100
3 - Baten	1.789.900	1.799.746	1.756.759	1.807.670	1.831.557	1.833.117
4.1 - Personeelslasten	1.582.942	1.538.214	1.535.756	1.547.459	1.529.113	1.491.723
4.2 - Afschrijvingen	30.401	29.586	29.935	26.656	20.252	16.574
4.3 - Huisvestingslasten	144.375	141.375	138.875	138.875	138.875	138.875
4.4 - Overige lasten	136.203	113.153	108.653	108.653	108.653	108.653
4 - Lasten	1.893.921	1.822.328	1.813.219	1.821.643	1.796.893	1.755.825
5 - Financiële baten en lasten	-550	-700	-700	-700	-700	-700
1 - Resultaat	-104.571	-23.282	-57.160	-14.673	33.963	76.591

Baten

Rijksbijdragen

De totale verwachte rijksbijdragen voor 2025 bedragen € 1.711.000. De periode 2026 tot en met 2029 vertoont een wisselend verloop, met een daling in 2026 gevolgd door een lichte stijging vanaf 2027. De rijksbijdragen omvatten de rijksbijdragen OC&W, de overige subsidies van OC&W, en de ontvangen doorbetalingen van de rijksbijdrage voor het SWV.

De rijksbijdragen OC&W zijn gebaseerd op de meest recente gegevens van DUO (oktober 2024) en de leerlingaantallen. De telling van 1 februari 2024 dient als basis voor de rijksbijdrage in het kalenderjaar 2025, en verder.

Voor 2025 wordt een lichte daling van het aantal leerlingen verwacht. De prognose voorspelt een stabiel leerlingenaantal in de komende jaren. We zullen afwachten of de aantrekkingskracht van de school wordt vergroot, omdat de school in een volledig gerenoveerde school gaat per zomer 2025. Bij een hoger aantal leerlingen komen er immers meer baten binnen, en vice versa.

In juni 2024 werd de **subsidieregeling onderwijsregio's** 2025 gepubliceerd. Met de regeling voor 2025 werkt het ministerie van OCW toe naar een landelijk dekkend netwerk van onderwijsregio's, als onderdeel van de aanpak van het personeelstekort. In 2025 is 50% van de PBSS-middelen (regeling bijzondere bekostiging Professionalisering en Begeleiding Starters en Schoolleiders) overgeheveld naar de middelen voor de onderwijsregio's. De resterende 50% van de PBSS-middelen wordt in 2025 nog rechtstreeks aan de school toegekend. Vanaf 2026 zal 25% van deze middelen ten gunste komen van de onderwijsregio's. Vanaf datzelfde jaar wordt daarom 75% van de middelen in de begroting opgenomen. Dit is een voorzichtige inschatting.

De **doorbetalingen van rijksbijdragen vanuit het samenwerkingsverband (SWV)** bestaan uit middelen voor lichte ondersteuning. Vanaf 2025 zijn er geen arrangementen meer bij de Vrije School en worden er dus ook geen middelen meer voor zware ondersteuning ontvangen. Voor de lichte ondersteuningsmiddelen is in 2025 rekening gehouden met een bedrag van € 140 per leerling, en vanaf 2026 wordt dit bedrag verlaagd naar € 120 per leerling. Deze verlaging is in lijn met de aankondigingen van het samenwerkingsverband. Een vermindering van de ontvangen middelen vanuit het samenwerkingsverband heeft ook gevolgen voor de inzet van personeelsleden die uit deze middelen worden bekostigd. Dit vraagt om een zorgvuldige beoordeling.

Overige overheidsbijdragen en subsidies

Voor overige overheidsbijdragen en subsidies is er een klein bedrag van € 1.000 opgenomen voor Cultuureducatie.

Overige baten

De overige baten van € 88.000 voor 2025 bestaan uit de huuropbrengsten en ouderbijdragen. De ouderbijdragen bedragen € 60.000. Deze middelen worden aangewend door de Vrije School om het concept van het Vrije Schoolonderwijs verder vorm te geven. Naast de speciale leermiddelen die op de school gebruikt worden, worden hier ook de jaarfeesten, uitstapjes, schoolreisjes en het kamp van betaald. Ook tuinbouw, de lessen euritmie, handwerken en houtbewerking worden hieruit bekostigd. De uitgaven hiervan komen dus deels terug in personele en materiële lasten. Jaarlijks wordt over de besteding aan de ouders hierover gerapporteerd.

Lasten

Personeelslasten

De totale personeelslasten voor 2025 zijn begroot voor een bedrag van € 1.538.000. De lonen en salarissen van in totaal € 1.473.000 zijn gebaseerd op de fte's conform paragraaf 1 van dit hoofdstuk.

Het genoemde aantal fte's betreft het gemiddelde aantal fte's. Om de begroting op orde te houden, is een verdere vermindering van het aantal fte's noodzakelijk. Dit hoeft niet uitsluitend betrekking te hebben op Onderwijsgevend Personeel (OP); ook het aantal fte's binnen het Onderwijsondersteunend Personeel (OOP) kan kritisch worden bekeken om deze doelstelling te behalen. Dit hoeft echter niet ten koste te gaan van de onderwijskwaliteit.

Zoals eerder aangegeven in hoofdstuk 2, is rekening gehouden met de nieuwe CAO 2024-2025, die een loonsverhoging van circa 5% ten opzichte van de CAO 2023-2024 inhoudt. Daarnaast is er in de lonen en salarissen voorzien in jaarlijkse periodieken. Medewerkers die nog niet het maximum van hun salarisschaal hebben bereikt, ontvangen elk jaar op 1 augustus een periodieke verhoging.

Voor het bekostigen van de vervanging van zieke werknemers is geen budget opgenomen, omdat de Vrije School nog steeds verzekerd is bij het vervangingsfonds. Het premiepercentage voor het Vervangingsfonds daalt van 4,75% in 2024 naar 4,30% in 2025. Deze premie maakt onderdeel uit van de salarislasten.

Tot slot is voor de periode 2025 tot en met 2029 een bedrag van € 70.000 opgenomen voor de doorbelasting van de salarislasten van bovenscholings personeel (van de Stichting Markant-LeerSaam) aan de Vrije School, naar rato van het aantal leerlingen.

De overige personeelslasten van € 65.000 in 2025 omvatten uitgaven zoals de inhuur van externen en WKR-kosten zoals arbodienst en nascholing. Door een daling van de nascholingskosten met € 5.000 in 2026 en nogmaals € 5.000 in 2027, nemen de totale overige personeelskosten met hetzelfde bedrag af.

Afschrijvingen

De totale afschrijvingslasten voor 2025, geraamd op ongeveer € 30.000, en voor de periode 2026 tot en met 2027 zijn begroot op basis van de huidige investeringen tot nu toe. In 2025 zijn met name investeringen gepland die verband houden met het nieuwe gebouw. Echter, een deel van de gewenste investeringen kan niet worden gerealiseerd vanwege een gebrek aan financiële middelen. Dit betekent dat er in 2025 keuzes zijn gemaakt. Ook voor de periode 2026 tot en met 2029 zijn er om deze reden voorlopig geen nieuwe investeringen gepland. Zodra er weer voldoende financiële ruimte ontstaat, kunnen investeringsmogelijkheden opnieuw worden overwogen. Voor de periode 2025 tot en met 2029 is onderstaande begroot.

	Begroting	Realisatie	Begroting			
	2024	2024	2025	2026	2027	2028
ICT	€ -	€ -	€ 2.000	€ -	€ -	€ -
Inventaris	€ 1.500	€ -	€ 41.542	€ -	€ -	€ -
OLP	€ 15.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Gebouwen	€ -	€ -	€ 45.946	€ -	€ -	€ -
	€ 16.500	€ -	€ 89.488	€ -	€ -	€ -

Het uitstellen of laten vervallen van geplande investeringen heeft een positief effect op het resultaat.

Huisvestingslasten

De totale huisvestingslasten zijn voor 2025 begroot op € 141.000 en bestaan uit huurlasten, onderhoud waaronder de doorbelasting van BreedSaam (inclusief bekostiging onderhoud van leegstand), energie en water, schoonmaak, publiekrechtelijke heffingen en overige huisvestingslasten (o.a. tuinonderhoud en beveiliging gebouw). Voor de periode 2026 t/m 2029 blijven de huisvestingslasten ongeveer gelijk, er is een afname van onderhoudslasten, maar er zal ook een indexatie plaatsvinden. BreedSaam brengt ook een extra vergoeding voor leegstand in rekening. Deze bedraagt circa € 9.000 euro per jaar.

Overige lasten

De totale overige lasten zijn voor 2025 begroot op ongeveer € 113.000. Voor de periode 2026 tot en met 2029 blijven deze lasten vrijwel gelijk aan die van 2025, met uitzondering van een daling van € 5.000 vanaf 2026 door lagere overige uitgaven. De totale overige lasten zijn verdeeld over drie hoofdcategorieën:

Administratie- en beheerlasten: Deze zijn gebaseerd op ervaringscijfers en worden voor 2025 tot en met 2029 begroot op € 45.000.

Inventaris- apparatuur en leermiddelen: Voor de periode 2026 tot en met 2029 wordt een jaarlijks bedrag van ongeveer € 49.000 verwacht. Door een aangepaste aanpak vallen digitale leermiddelen vanaf 2025 onder OLP-gebruik in plaats van ICT-lasten, wat een verschuiving binnen deze categorie weerspiegelt.

Overige uitgaven: Voor 2025 zijn de overige lasten begroot op € 113.000. Voor de periode 2026 tot en met 2029 daalt dit bedrag naar € 109.000. Deze categorie omvat onder andere uitgaven voor culturele vorming, medezeggenschapsraden (MR/OR), PR/communicatie en overige activiteiten.

Conclusie

Het financiële beeld van de Vrije School wanneer het vanuit een meerjarenperspectief wordt bekeken een wisselend beeld zien. Bij een gelijkblijvend aantal leerlingen zal toch inkrimping van de personele bezetting noodzakelijk zijn.

Er zijn enkele belangrijke risicoaspecten die de Vrije School scherp in de gaten moet houden om de financiële gezondheid ook op lange termijn te waarborgen:

- **Personeelsbeheer:** de afname van het aantal fte's, met name binnen het onderwijzend personeel (OP), is ingegeven door pensioneringen zonder directe vervanging. Hoewel dit een bewuste keuze is vanwege het meerjarig resultaat in de begroting kan dit ook druk zetten op de werkdruk en onderwijskwaliteit.
- **Ouderbijdragen:** jaarlijks schenken de ouders van de Vrije School ca. € 60.000. Deze middelen worden aangewend door de Vrije School om het concept van het Vrije Schoolonderwijs verder vorm te geven. Naast de speciale leermiddelen die op de school gebruikt worden, worden hier ook de jaarfeesten, uitstapjes, schoolreisjes en het kamp van betaald. Ook tuinbouw, de lessen euritmie, handwerken en houtbewerking worden hieruit bekostigd. Er bestaat een risico dat deze ouderbijdragen uitblijven, waardoor de personele uitgaven grotendeels uit eigen middelen gefinancierd moeten worden.
- **Verschuivingen in leermiddelen en ICT:** de verschuiving van investeringen in digitale leermiddelen naar exploitatiekosten vraagt om een zorgvuldige afweging. Hoewel deze aanpak jaarlijks terugkerende uitgaven met zich meebrengt, kan dit op de lange termijn budgetten onder druk zetten. Het is belangrijk om hier periodiek op te evalueren en bij te sturen waar nodig.
- **Indexering:** Zowel huisvestings- als energielasten zijn onderhevig aan indexering, wat leidt tot stijgende kosten. Hoewel dit is meegenomen in de meerjarenbegroting, blijft het een risico dat hogere indexeringen dan verwacht druk zetten op het beschikbare budget.
- **Uitgaven die regelmatig overschreden worden zullen we beter moeten beheersen.** Voorbeelden hiervan zijn: scholing en inhuur externen.

Daarnaast hebben we in de risicoanalyse bij de jaarrekening de volgende risico's ingeschat:

Risico	
Ontwikkeling leerlingenaantal	-/- 25 lln.
Financiële continuïteit	
Concurrentiepositie en Imago	Demografische ontwikkelingen
Onderwijskwaliteit	1 fte (zorgdossiers)
Kwaliteit teams en leiding	

BALANS IN MEERJARIG PERSPECTIEF

	Realisatie	Prognose	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
ACTIVA							
VASTE ACITVA							
Immateriële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa	216.319	185.918	186.236	245.820	215.886	189.230	168.977
Totaal vaste activa	216.319	185.918	186.236	245.820	215.886	189.230	168.977
VLOTTENDE ACTIVA							
Vorderingen	14.766	14.766	24.601	14.766	14.766	14.766	14.766
Liquide middelen	319.624	230.963	194.822	147.779	120.553	132.536	186.752
Totaal vlottende activa	334.390	245.729	219.423	162.545	135.319	147.302	201.518
TOTAAL ACTIVA	550.709	431.647	405.659	408.365	351.205	336.532	370.495
PASSIVA							
EIGEN VERMOGEN							
Algemene reserve	327.742	223.171	172.604	199.889	142.729	128.056	162.019
Bestemmingsreserves	0	0	0	0	0	0	0
Totaal eigen vermogen	327.742	223.171	172.604	199.889	142.729	128.056	162.019
VOORZIENINGEN	8.283	8.283	15.395	8.283	8.283	8.283	8.283
KORTLOPENDE SCHULDEN	214.684	200.193	217.660	200.193	200.193	200.193	200.193
TOTAAL PASSIVA	550.709	431.647	405.659	408.365	351.205	336.532	370.495

Op basis van de begroting voor 2025 tot en met 2029 is bovenstaande balans opgesteld, waarbij ook de prognose voor 2024 is meegenomen. Er is echter nog geen rekening gehouden met een mogelijke impact van de uitspraak over de 7%-claim (rechtszaak van 222 schoolbesturen).

Toelichting op de balans

Activa

De materiële vaste activa is gebaseerd op de huidige activastaat en de geplande investeringen de komende jaren. De verwachting is dat de materiële vaste activa in 2025 gaat toenemen en vanaf 2026 weer gaat afnemen.

De vorderingen zijn gebaseerd op de stand van 31 december 2024.

De liquide middelen laten in 2025 en 2026 een daling zien, gevolgd door een stijging vanaf 2027. Tot en met 2029 is er een continue toename zichtbaar, mede door de afname van de materiële vaste activa.

Passiva

Het eigen vermogen neemt in 2025 t/m 2027 af waarna het in 2028 weer gaat stijgen. Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve. De voorziening bestaan uit de voorziening jubilea. De stand van de voorzieningen is aangehouden conform 2023. Hetzelfde geldt voor de kortlopende schulden.

FINANCIËLE POSITIE

Kengetallen

Kengetal	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Signaleringswaarde
Solvabiliteit (Eigen vermogen + voorzieningen) / balans totaal	61,0%	46,3%	51,0%	43,0%	40,5%	46,0%	Ondergrens: < 0,3
Weerstandvermogen Eigen vermogen / totale baten (net) (financiële waarde)	18,5%	9,6%	11,1%	8,1%	7,1%	8,8%	Ondergrens: < 0,05
Liquiditeit Multimediale activa / Kortlopende schulden	1,56	1,01	0,81	0,68	0,74	1,01	Ondergrens: 1,5 (bij totale baten onder €3 mln), 1,0 (bij totale baten tussen €3 mln en €12 mln), 0,75 (bij totale baten boven €12 mln)
Restabiliteit Reservepost / totale baten (net, financiële waarde) * 100%	-2,7%	-8,7%	-1,3%	-3,3%	-0,8%	1,9%	Afhankelijk van de financiële positie
Reservepositie (o.b.v. signalering van de OCW) (Financiële positie) eigen vermogen -/- Signaleringswaarde positie eigen vermogen 1,5 totale baten	0,61	0,34	0,38 *	*	*		Bovengrens 1,1 > 0

Solvabiliteit 2

De solvabiliteit is een indicator voor de financiële onafhankelijkheid van een organisatie en geeft aan in hoeverre zij aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. Er worden twee verschillende solvabiliteitsratio's onderscheiden, waarbij het verschil ligt in de behandeling van voorzieningen voor groot onderhoud en personeel. In solvabiliteitsratio 2 worden deze voorzieningen opgeteld bij het eigen vermogen. Voor de Vrije School bedraagt deze ratio in 2024 51,0%, maar de prognose laat een dalende trend zien in de komende jaren. Ter vergelijking: het landelijk gemiddelde in het primair onderwijs (PO) bedroeg in 2021 76%. Vanwege de daling is het belangrijk dat deze ratio ook wordt gemonitord.

Weerstandvermogen

Het weerstandvermogen geeft een eveneens een beeld of het bestuur enerzijds te rijk zou zijn of anderzijds of er financiële capaciteit is om onvoorziene tegenvallers in de exploitatie op te vangen.

Als streefwaarde wordt door Dienst Onderwijs Uitvoering (DUO) een norm van 15 tot 20% als koers geadviseerd voor weerstandvermogen. De Vrije School zit hieronder voor de komende jaren.

Liquiditeit

Dit kengetal biedt inzicht in de mate waarin de organisatie over voldoende middelen beschikt om aan haar direct opeisbare verplichtingen te voldoen. Door investeringen in verband met de nieuwbouw te beperken en tijdelijke benoemingen per 1 augustus 2025 te beëindigen, behoudt de Vrije School voldoende liquide middelen. Naar verwachting zal deze positie in de komende jaren echter geleidelijk afnemen. Het is daarom van cruciaal belang om de liquiditeit nauwgezet te blijven monitoren. Ter vergelijking: het landelijk gemiddelde in het primair onderwijs (PO) bedroeg in 2023 een waarde van 3,32.

Rentabiliteit

Rentabiliteit heeft betrekking op het rendement en geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief bedrijfsresultaat uit gewone bedrijfsvoering in relatie tot de totale baten. In principe heeft een onderwijsinstelling geen winstoogmerk. Vanuit dat principe kan de rentabiliteit 0 zijn. Echter ter instandhouding van vermogen is het wel noodzakelijk de inflatie te compenseren. De PO Raad adviseert dat het gemiddelde dient uit te komen tussen de 0% en 5%. In 2023 was het landelijk gemiddelde in het PO 4%.

Signaleringswaarde

OC&W heeft in 2020 de schoolbesturen geïnformeerd over de nieuwe signaleringswaarde voor reserves. De onderwijsinspectie heeft een formule ontwikkeld voor het berekenen van de bovengrens van deze reserveposities. Hierbij benadrukt de inspectie dat het niet gaat om een norm, maar om een communicatiemiddel en een startpunt voor een gesprek met belanghebbenden. Tevens gebruikt de inspectie de signaleringswaarde in het toezicht op de doelmatigheid. Het ministerie adviseert met klem om te komen met een bestemmingsplan voor de reserves.

In 2024 heeft de Vrije School geen bovenmatig eigen vermogen, net zoals in 2023. Door het negatieve resultaat op de reguliere exploitatie is de organisatie dit jaar verder onder de signaleringswaarde gezakt. Gezien de verwachte resultaten voor de komende jaren, zal er geen sprake zijn van een nieuw bovenmatig eigen vermogen. Onderstaand overzicht toont de berekeningen op basis van het model van de Onderwijsinspectie.

2023

Onderwijsinstelling	Eigen vermogen	Gebouwen	Rasterende MVA	Risicobuffer
School	€ 199.889	€ 145.000	€ 128.369	€ 1.799.745
Aanpassen	Aanpassen	Aanpassen	Aanpassen	Aanpassen

Berekening	
Totaal eigen vermogen	199.889
Privaat eigen vermogen	0
Feitelijk eigen vermogen	199.889
Normatief eigen vermogen	520.438
Mogelijk bovenmatig eigen vermogen	€ 0
Ratio eigen vermogen: 0,38	

N.B. Aan de berekening zijn geen rechten te ontleenen.

2024

Onderwijsinstelling	Eigen vermogen	Gebouwen	Rasterende MVA	Risicobuffer
School	€ 172.604	€ 160.886	€ 185.227	€ 1.799.519
Aanpassen	Aanpassen	Aanpassen	Aanpassen	Aanpassen

Berekening	
Totaal eigen vermogen	172.604
Privaat eigen vermogen	0
Feitelijk eigen vermogen	172.604
Normatief eigen vermogen	507.390
Mogelijk bovenmatig eigen vermogen	€ 0
Ratio eigen vermogen: 0,34	

N.B. Aan de berekening zijn geen rechten te ontleenen.

Ondertekening door bestuur

Naam

Functie

Datum

Verslag intern toezicht

Samenstelling intern toezicht

Naam	Functie	Nevenfuncties betaald/ onbetaald
De heer mr. M.E. (Mark) Pijning	Voorzitter	
Mevrouw drs. R.G. (Rachel) de Kort, RA	Lid Voorzitter Auditcommissie Lid Remuneratiecommissie	Lid bestuur Stichting Netwerk STOOM
Mevrouw S.C.M. (Suzanne) Josephi	Lid Voorzitter Cie Onderwijs- kwaliteit en HRM Voorzitter Remuneratiecommissie	Lid RvT Kalisto basisonderwijs Onafhankelijk voorzitter SWV Passend Onderwijs Dordrecht Voorzitter CvB Stg. Eigenwijze Breda
De heer drs. J.H. (Hans) Mulder	Vice-voorzitter Lid Auditcommissie	Voorzitter RvC Woonkwartier Voorzitter Rekenkamer gemeente Veere Lid Rekenkamer gemeente Tilburg Lid Rekenkamer de Bevelanden & Tholen Vice-voorzitter RvT Archipel School
Mevrouw L.M.J. (Liesbeth) Bult	Lid Lid Cie onderwijskwaliteit en HRM	

Er is geen sprake van conflicterende nevenfuncties.

Het rooster van aftreden is als volgt:

Naam	Functie	1 ^e benoeming	herbenoeming	aftreden
De heer mr. M.E. (Mark) Pijning	Voorzitter op voordracht oudergeleding GMR	1 juni 2017	1 juni 2021	1 juni 2025
Mevrouw drs. R.G. (Rachel) de Kort RA	Lid op voordracht Raad van Toezicht	1 juli 2017	1 juli 2021	1 juli 2025
Mevrouw S.C.M. (Suzanne) Josephi	Lid op voordracht Raad van Toezicht	1 januari 2019	1 januari 2023	1 januari 2027
De heer drs. J.H. (Hans) Mulder	Vice-voorzitter op voordracht gehele GMR	1 september 2021	1 september 2025	1 september 2029
Mevrouw L.M.J. (Liesbeth) Bult	Lid op voordracht oudergeleding GMR			1 januari 2025

De aanwezige specialismen zijn: financieel, bestuurlijk, juridisch, HRM- en Onderwijs.

- **Vergoeding verrichte werkzaamheden**

De leden van de RvT ontvangen voor hun verrichte werkzaamheden een jaarlijkse vergoeding ter hoogte van een vast percentage van de bezoldiging volgens de WNT-verantwoording van het College van Bestuur van Stichting Markant-LeerSaam.

- **Ondersteuning en advisering bestuurder**

De RvT van Markant-LeerSaam en Vrije School heeft een aantal rollen:

- Zij controleert het bestuur, op basis van de inhoud van de afgesproken doelen, het toezichtskader en de Code Goed Bestuur;
- Zij vervult de rol van werkgever van de bestuurders;
- Zij adviseert het bestuur ter voorbereiding op beleids- en strategische besluiten;
- Zij ziet toe op de rechtmatigheid en doelmatigheid van de besteding van de middelen.

HOE HET TOEZICHT IS VORMGEGEVEN

- De Raad van Toezicht werkt met drie commissies: de Auditcommissie, de Commissie Onderwijskwaliteit en HRM en de Remuneratiecommissie. De commissies zorgen voor de voorbereiding van de oordeelsvorming en de besluitvorming in de Raad van Toezicht en rapporteren formeel en informeel aan de Raad van Toezicht. De verslagen van de commissies worden ter informatie geagendeerd in de Raad van Toezicht.

De leden van de Auditcommissie zijn mevrouw drs. R.G. de Kort RA (Voorzitter) en de heer drs. J.H. Mulder. De Commissie Onderwijskwaliteit en HRM wordt bemenst door: mevrouw S.C.M. Josephi (Voorzitter) en mevrouw L.M.J. Bult. De leden van de Remuneratiecommissie zijn: mevrouw S.C.M. Josephi (Voorzitter) en mevrouw drs. R.G. de Kort RA.

Conform het rooster van aftreden is per 1 januari 2025 afscheid genomen van mevrouw Bult. Mevrouw Bult is als lid van de Raad van Toezicht Stichting LeerSaam na de fusie per 1 januari 2022 toegetreden tot de Raad van Toezicht van Markant-LeerSaam en Stichting Vrije School Breda.

Aan het einde van zijn tweede termijn zal de heer mr. M.E. Pijning, Voorzitter van de Raad van Toezicht van Markant-LeerSaam en Stichting Vrije School Breda, per 1 juni 2025 aftreden. Een maand later zal mevrouw drs. R.G. de Kort RA, lid van de Raad van Toezicht, per 1 juli 2025 aftreden.

In het najaar van 2024 is daarom gestart met de werving van drie nieuwe leden. In de vergadering van de Raad van Toezicht van 10 december 2024 heeft de Raad van Toezicht ingestemd met de benoeming van mevrouw R. Peters en de heren mr. M. El Maach en P.A.W. Lamers. Mevrouw Peters start in januari 2025 als lid van de Raad van Toezicht en de heren El Maach en Lamers starten in juni 2025 respectievelijk juli 2025 als lid van de Raad van Toezicht.

- De Raad van Toezicht houdt toezicht op het beleid en de realisering van dat beleid door het College van Bestuur. De Raad van Toezicht vulde haar werkzaamheden ook in 2024 in vanuit de drie rollen die zij ten opzichte van het College van Bestuur heeft: de toezichthoudende rol, de werkgeversrol en de klankbordfunctie. De Voorzitter van het College van Bestuur is de heer J. van Knijff.

De heer Van Knijff heeft op 3 december 2024 schriftelijk aangegeven per 1 januari 2026 met (vroeg) pensioen te gaan. Namens de Raad van Toezicht heeft de Voorzitter van de Raad van Toezicht, de heer mr. M.E. Pijning, de heer Van Knijff op 18 december 2024 hartelijk bedankt voor zijn inspanningen voor de beide stichtingen, school en medewerkers en hem per 1 januari 2026 eervol ontslag verleend.

- De Raad van Toezicht heeft invulling aan haar taken gegeven door:
 - In vijf plenaire vergaderingen te borgen dat alle noodzakelijke onderwerpen aan de orde zijn gekomen (controle, meningsvorming)
 - Door het opstellen van een jaaragenda, het hanteren van aanbiedingsformats bij onderwerpen op de commissie- en plenaire vergader- agenda's en door het opstellen van verslagen van de vergaderingen (het toezichthoudend systeem, transparantie en afleggen van verantwoording)
 - Door het beschikbaar en toegankelijk houden van alle stukken welke betrekking hebben op de taakuitoefening van de Raad van Toezicht; behoudens die documenten waarin persoonlijke gegevens beschermd moeten worden (transparantie)
 - Door de Raad van Toezicht- en Commissievergaderingen, waarvan de vergaderverslagen intern openbaar en beschikbaar zijn (transparantie, afleggen van verantwoording)
 - Door de klankbord-bijeenkomsten met het College van Bestuur (onafhankelijkheid)
 - Door de benoeming van, de opdrachtverlening aan en het afsluitend overleg met de accountant. Het verslag van de accountant wordt aan de jaarstukken toegevoegd (eigen taak t.b.v. oordeelsvorming)

De vergaderingen zijn in 2024 belegd en gehouden conform de bepalingen daarover in de statuten en het reglement van de Raad van Toezicht. Het vergaderschema van de Raad van Toezicht was; 6 februari, 15 april, 17 juni, 8 oktober en 10 december 2024.

Mede aan de hand van de voorbereidingen in de verschillende commissies, vond de besluitvorming plaats in de Raad van Toezicht. Deze besluitvorming vond in alle gevallen plaats op basis van consensus.

De belangrijkste punten van besluitvorming betroffen de goedkeuring van de strategische beslissingen van het College van Bestuur conform de statuten en het Bestuursreglement, te weten:

- Goedkeuring van de begroting 2025
- Goedkeuring meerjarenbegroting 2025-2029
- Goedkeuring van de Jaarrekening, en geconsolideerde jaarrekening 2023
- Goedkeuring van het Bestuursverslag 2023
- Goedkeuring van de opdracht aan de accountant
- Goedkeuring van het Strategisch beleidsplan 2024-2028
- Vaststelling jaarrooster 2025.

Het vergaderschema van de commissies was in 2024 als volgt:

- Auditcommissie: 10 april, 29 mei, 17 juni, 25 september en 4 december 2024.
- Commissie Onderwijskwaliteit en HRM: 10 januari, 10 april, 26 juni, 13 november 2024.
- Remuneratiecommissie: 27 november 2024.

TOELICHTING OP GEGEVEN ADVIEZEN

Hieronder is een beknopt overzicht opgenomen van de belangrijkste onderwerpen die, naast de verplichte onderwerpen zoals hiervoor benoemd, in de commissies zijn besproken.

De Auditcommissie

In de vergaderingen van de auditcommissie zijn naast de reguliere bespreekpunten zoals de staat van baten en lasten uit de MARAP, de begroting, de jaarrekening, het Bestuursverslag en het accountantsverslag in 2024 de volgende onderwerpen besproken:

- De personele begroting 2024/2025. In het bijzonder ook de doorwerking van het eindigen van de NPO-middelen en de financiële en personele consequenties hiervan.

- De status van de 7% vordering rechtszaak van de PO-Raad.
- Lopende en in te dienen subsidieaanvragen en de financiële en personele doorwerking daarvan.
- Naast de analyse van de MARAP, het bespreken van de oorzaken van verschillen met een verdere focus op bijsturingsmaatregelen ten aanzien van die verschillen.
- Kaderbrief begroting 2025 (Achtergrond: herijking uitgangspunten voor begroting).
- Beleidsrijk begroten.
- Aandacht voor de rechtmatige en doelmatige bestedingen van subsidies zoals de NPO-gelden. Alsook het exploreren van en inspelen op nieuwe subsidiemogelijkheden.
- Opvolging van de aandachtspunten uit het accountantsverslag 2023, zowel vanuit de controle als ten aanzien actuele ontwikkelingen.
- Interne Risicobeheersings- en controle systemen van Markant-LeerSaam en Stichting Vrije School Breda. (Achtergrond: door het gesprek hierover aan te gaan met het College van Bestuur, krijgt de Raad van Toezicht gevoel bij het risicobewustzijn van de directeur-bestuurder en de wijze waarop hij omgaat met mogelijke risico's).
- Opdrachtbevestiging voor de accountant.

De Commissie Onderwijskwaliteit en HRM

De commissie ziet toe op de kwaliteit van het onderwijs en HRM en de doelmatigheid van de besteding van de middelen gerelateerd aan waar Markant-LeerSaam en Stichting Vrije School Breda voor staat: gewoon goed onderwijs.

Om te borgen dat relevante informatie en onderwerpen op het juiste moment op tafel komen, werkt de commissie aan de hand van een jaarkalender. Het vorige Strategisch beleidsplan 2021-2025 en thans het Strategisch Beleidsplan 2024-2028 en de daaraan gekoppelde doelen vormen de basis voor de agenda van de commissie. Verder staan de voor de commissie relevante onderwerpen uit de MARAP op de agenda en de actualiteiten.

De commissie kwam het afgelopen jaar 4 keer bijeen voorafgaand aan de Raad van Toezicht vergaderingen. Om binding te houden met wat er op de school gebeurt, vergadert de commissie op de locatie van één van de school. In 2024 zijn er een drietal school bezocht; OBS de Wildert, OBS de Tweesprong en OBS de Springplank te Teteringen. De laatste vergadering van 2024 heeft op het bestuurskantoor plaats gevonden. Voorafgaand aan de vergaderingen op locatie houdt de directeur van de school een presentatie van zijn of haar school, waarbij centraal staat hoe de school stuurt op onderwijskwaliteit. Een korte rondleiding op de school is tevens onderdeel van het bezoek.

Onderstaand een overzicht van de belangrijkste onderwerpen die in 2024 op de agenda hebben gestaan en de bijbehorende bijdrage aan het onderwijs.

- De kwaliteit van het onderwijs wordt voor een groot deel bepaald door de kwaliteit en beschikbaarheid van de leerkrachten. In het kader van het arbeidsmarkttekort en om de duurzame inzetbaarheid van medewerkers te versterken is er ook in 2024 extra geïnvesteerd in HRM: middelen zijn o.a. besteed aan de introductie van instrumenten ter bevordering van de interne mobiliteit en het terugdringen en preventie van ziekteverzuim door middel van het in gebruik nemen van de methodiek "huis van werkvermogen". Het aantal dossiers van langdurige zieken is door structurele aandacht teruggebracht.
- De directeuren en het College van Bestuur hebben een centrale rol in de ontwikkeling van de school naar goed onderwijs. Het leiderschap van het College van Bestuur en directeuren is dan ook een terugkerend onderwerp van gesprek in de commissie.
- De doorontwikkeling van een onderwijskwaliteit systeem binnen de Markant-LeerSaam en Stichting Vrije School Breda is een terugkerend thema op de agenda van de commissie. De basis hiervoor is het dashboard kwaliteitskader. De gesprekken over het systeem, gecombineerd met het bespreken van de resultaten van de interne en externe audits op bestuurlijk en schoolniveau en de resultaten van het inspectiebezoek hebben geleid tot het versterken van de kwaliteitscultuur en het op een gestructureerde wijze werken aan en toezien op de ontwikkeling van de kwaliteit van onderwijs op niveau van de stichting maar ook per school.

- Het thans geldende Strategisch beleidsplan 2024-2028 dat in 2023 is opgesteld is in 2024 vastgesteld en biedt het fundament voor de uitwerking in de beleidsplannen van de school. Het SPB is beleidsrijk opgesteld en geeft zicht op de noodzakelijke bijbehorende begroting. De Raad van Toezicht heeft hiermee een instrument tot beschikking voor het toezicht op de doelmatigheid van de inzet van de middelen.
- Het reglement Onderwijskwaliteit en HRM is tegen het licht gehouden, wijzigingen zijn opgenomen en het reglement is opnieuw vastgesteld door de Raad van Toezicht. Tevens wordt de commissie ondersteund doordat de aangestelde HR adviseur deelneemt aan de vergaderingen. De gewenste balans in de aandachtgebieden van de commissie is hiermee inhoudelijk versterkt.
- De NPO gelden en het effect voor de langere termijn: het College van Bestuur heeft zorgvuldige afwegingen gemaakt bij de inzet van deze middelen, er zijn duidelijke kaders gesteld en tegelijkertijd bleef er ruimte om op schoolniveau eigen invulling te geven aan de te besteden middelen.
- De profilering van Markant-LeerSaam en Stichting Vrije School Breda en het anticiperen op kansen voor nieuwe school in het kader van het versterken van het openbaar onderwijs in Breda e.o. heeft geresulteerd in het besluit dat op termijn Markant-LeerSaam in de wijk Haansberg in Etten-Leur een nieuwe school mag openen.
- In het kader van het bezoek van de Inspectie van het Onderwijs is extra aandacht geweest voor de uitkomsten van het inspectiebezoek en de herstel opgave voor OBS de Springplank Teteringen. De commissie heeft een toetsingskader ontwikkeld dat de Raad van Toezicht ondersteunt in het op gestructureerde wijze en in lijn met het Strategisch beleidsplan 2024-2028 uitvoeren van haar rol.
- Tot slot is aandacht uitgegaan naar inclusiever onderwijs en passend onderwijs, de plaats van burgerschap in het onderwijs, leiderschap en cultuur in de fusieorganisatie. Ook is het functioneren van de commissie geëvalueerd en is het reglement onderwijskwaliteit en HRM verder aangescherpt naar aanleiding van de evaluatie.

De Remuneratiecommissie

De remuneratiecommissie vertegenwoordigt de Raad van Toezicht als werkgever van het College van Bestuur. De Raad van Toezicht hecht veel waarde aan persoonlijke aandacht. Naast informele gesprekken over hoe het gaat met de bestuurder c.q. het College van Bestuur, de gesprekken tussen het College van Bestuur en de Voorzitter van de Raad van Toezicht en tussen het College van Bestuur en de Raad van Toezicht, heeft de remuneratiecommissie 2 keer per jaar een gesprek met het College van Bestuur over het functioneren, de samenwerking met de Raad van Toezicht en eventuele behoefte aan ondersteuning van het College van Bestuur. Gezien het gegeven dat het College van Bestuur per 1 januari 2026 met (vroeg) pensioen zal gaan heeft over 2024 geen formeel beoordelingsgesprek plaatsgevonden. In plaats daarvan concentreren de remuneratiecommissie en het College van Bestuur zich op de nog te behalen doelstellingen in het schooljaar 2024 - 2025 en op het voorbereiden van de organisatie op een zo goed mogelijke wisseling van de bestuurder.

Raad van Toezicht/ directieoverleg openbaar primair onderwijs

In 2024 heeft de Raad van Toezicht het directieoverleg openbaar primair onderwijs overleg op 27 februari 2024 bijgewoond.

Raad van Toezicht/ schoolvisites/ bijeenkomsten

De heer mr. M.E. Pijning en mevrouw drs. R.G. de Kort RA hebben op vrijdag 22 november 2024 een schoolbezoek gebracht aan OBS de Wildert en de directeur Miek van Leijssen.

Raad van Toezicht/ Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad

De Raad van Toezicht heeft op 10 juni 2024 en 9 december 2024 een deel van de vergadering van de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad bijgewoond.

Zelfevaluatie

Conform de principes uit de 'Code Goed Bestuur' in het primair onderwijs heeft de Raad van Toezicht op 18 december 2024 het functioneren van de Raad van Toezicht en de samenwerking met het College van Bestuur geëvalueerd.

In verband met het naderende aftreden van drie leden van de Raad van Toezicht is tijdens de zelfevaluatie minder aandacht besteed aan het individuele en collectieve functioneren van de Raad van Toezicht. De focus is vooral gelegd bij de doorwerking van het nieuwe toezichts- en toetsingskader, aan de hand waarvan de Raad van Toezicht het toezicht verder inricht.

Tijdens deze bijeenkomst is de Raad van Toezicht van Markant-LeerSaam akkoord gegaan met het voorliggende toezichts- en toetsingskader.

De Raad van Toezicht is tevreden over de samenwerking onderling en ook over de samenwerking tussen de Raad van Toezicht en het College van Bestuur. De samenwerking verloopt in een goede sfeer, er is voldoende scherpheid in de besprekingen, er wordt voldoende voortgang geboekt op de te behalen doelstellingen en er is vooruitgang in de ontwikkeling van de kwaliteit van de organisatie. De Raad van Toezicht heeft er alle vertrouwen in dat ook in de nieuwe samenstelling de samenwerking positief voortgezet zal worden.

Doelmatige besteding van middelen

De Raad van Toezicht toetst langs twee invalshoeken of sprake is van een doelmatige besteding van middelen door het College van Bestuur. De eerste invalshoek is: dragen de uitgaven bij aan het realiseren van de doelen? Hierbij gaat het erom of doelen duidelijk geformuleerd zijn en of daar ook middelen aan gekoppeld zijn. En het gaat erom of er gemonitord (en zo nodig bijgestuurd) wordt op het bereiken van de doelen en de inzet van de middelen. tweede invalshoek is of de middelen ook efficiënt of 'slim' worden ingezet.

Hierbij gaat het om de toets of het geld voldoende spaarzaam wordt ingezet, en of er bij strategische beleidskeuzes en grotere investeringen ook alternatieven worden overwogen.

Het Strategisch beleidsplan 2021-2025 bevat de doelen van Markant-LeerSaam en Stichting Vrije School Breda. In 2023 is gestart met de actualisering van dit plan, besluitvorming over deze actualisering vond plaats in de eerste helft van 2024.

De doelen uit het Strategisch beleidsplan 2024-2028 zijn vertaald naar jaarplannen per school en naar jaarschijven in de begroting. De realisatie hiervan wordt gemonitord en gestuurd en besproken in de Raad van Toezicht aan de hand van de MARAP en de overige documenten uit de P&C cyclus (begroting, jaarrekening, et cetera). Voorts wordt door het College van Bestuur ook gerapporteerd over de onderwijsresultaten en tevredenheidsmetingen.

Hiernaast zijn door de accountant de vereiste controlewerkzaamheden verricht.

Op basis van het beeld dat uit het geheel van het voorgaande volgt, concludeert de Raad van Toezicht dat er sprake is van een doelmatige besteding van middelen door het College van Bestuur.

Ondertekening door toezichthouder

Mark Pijning, Voorzitter Raad van Toezicht

Hans Mulder, Voorzitter Raad van Toezicht

Breda, 25 januari 2025

**Stichting Vrije School Breda
Breda**

JAARREKENING 2024

Stichting Vrije School Breda
Heerbaan 250
4817 NL Breda

B	JAARREKENING	48
	INHOUDSOPGAVE	49
	Financiële positie 2024	50
	Resultaat	51
	Kengetallen	52
B1	Grondslagen voor de jaarrekening	53
B2	Balans per 31 december 2024	57
B3	Staat van baten en lasten 2024	59
B4	Kasstroomoverzicht 2024	60
B5	Toelichting op de onderscheiden posten van de balans per 31 december 2024	
1.1	Immateriële vaste activa	61
1.2	Materiële vaste activa	61
1.5	Vorderingen	63
1.7	Liquide middelen	63
2.1	Eigen vermogen	64
2.2	Voorzieningen	64
2.4	Kortlopende schulden	65
	Model G: verantwoording subsidies	66
	Gebeurtenissen na balansdatum	67
B6	Niet in balans opgenomen rechten en verplichtingen	68
B7	Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten 2024	
3.1	Rijksbijdragen	69
3.2	Overige overheidsbijdragen	69
3.5	Overige baten	69
4.1	Personele lasten	70
4.2	Afschrijvingslasten	70
4.3	Huisvestingslasten	71
4.4	Overige instellingslasten	71
4.4.2	Leermiddelen	71
5	Financiële baten en lasten	71
	WNT- verantwoording 2024	72
	(Voorstel) bestemming resultaat baten en lasten	73
	Overzicht verbonden partijen	74
C	OVERIGE GEGEVENS	
C1	Controleverklaring	75
	Ondertekening van de jaarrekening	79
	BIJLAGE	
D1	Gegevens rechtspersoon per 31 december 2024	80

Financiële positie 2024

Ter analyse van de financiële positie dient de volgende opstelling, welke is gebaseerd op de gegevens uit de balans.

Vergelijkend balansoverzicht

	31-12 2024		31-12 2023	
	x € 1.000	%	x € 1.000	%
Activa				
Materiële vaste activa	186	45,9%	216	39,3%
Vorderingen	25	6,1%	15	2,7%
Liquide middelen	195	48,0%	320	58,0%
	<u>406</u>	<u>100,0%</u>	<u>551</u>	<u>100,0%</u>

Passiva

Eigen vermogen	173	42,6%	328	59,5%
Voorzieningen	15	3,8%	8	1,5%
Kortlopende schulden	218	53,6%	215	39,0%
	<u>406</u>	<u>100,0%</u>	<u>551</u>	<u>100,0%</u>

Resultaat

Het resultaat over 2024 bedraagt -/- € 155.138 tegenover -/- € 40.738 over 2023

De resultaten over beide jaren kunnen als volgt worden samengevat:

	Realisatie 2024 x € 1.000	Begroting 2024 x € 1.000	Realisatie 2023 x € 1.000
Baten			
Rijksbijdragen	1.709	1.701	1.673
Overige overheidsbijdragen	1	-	1
Overige baten	81	78	98
Totaal baten	1.791	1.779	1.772
Lasten			
Personele lasten	1.621	1.529	1.507
Afschrijvingslasten	30	29	29
Overige lasten	296	261	286
Totaal lasten	1.947	1.819	1.822
Saldo baten en lasten	-156	-40	-50
Financiële baten en lasten			
Financiële baten en lasten	1	-1	1
Resultaat baten en lasten	-155	-41	-49

Kengetallen

Met de kengetallen kan de financiële toestand van de stichting worden beoordeeld en gemeten.
De kengetallen geven de toestand op 31 december weer, er is dus sprake van een momentopname.

	2024	2023	Signalerings- waarden
Liquiditeit (vlottende activa/kortlopende schulden)	1,01	1,56	< 1,5
Solvabiliteit 1 (eigen vermogen (excl. Voorzieningen) / totaal passiva)	0,43	0,60	
Solvabiliteit 2 (eigen vermogen (incl. Voorzieningen) / totaal passiva)	0,46	0,61	< 0,3
Rentabiliteit (saldo gewone bedrijfsvoering / totale baten)	-0,09	-0,03	> 0,0 - < 5,0
Weerstandvermogen (eigen vermogen / totale baten)	0,10	0,18	
Personele lasten / totale lasten	0,83	0,83	
Materiële lasten / totale lasten	99,17	99,17	
Kapitalisatiefactor (balanstotaal -/- bw geb&terr) / (totaal baten + fin.baten)	0,18	0,26	< 0,1
Huisvestingsratio (huisvestingslasten inclusief afschrijving gebouwen&terreinen) / totale lasten	0,09	0,08	

B1 Grondslagen voor de jaarrekening

1. Algemene toelichting

1.1 Activiteiten

Stichting Vrije School Breda is het bevoegd gezag van de Rudolf Steinerschool en de activiteiten bestaan uit het verzorgen van primair onderwijs in de regio Breda.

1.3 Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Vrije School Breda is feitelijk gevestigd op Heerbaan 250, 4817 NL Breda te Breda en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41102088.

1.4 Groepsverhoudingen

Stichting Vrije School Breda behoort tot een personele unie samen met Stichting Onderwijsgroep Markant-Leersaam. De jaarrekening van Stichting Vrije School is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Stichting Onderwijsgroep Markant-Leersaam.

1.7 Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Stichting Vrije School Breda zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

1.9 Consolidatie

De jaarrekening van Stichting Vrije School Breda is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Stichting Onderwijsgroep Markant-Leersaam.

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd, voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de groep zijn gerealiseerd.

1.11 Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

1.12 Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

2. Algemene grondslagen

2.1 Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (Rjo), de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

De vergelijkende cijfers van het voorgaande boekjaar zijn, waar nodig, slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

2.4 Financiële instrumenten

Alle overige in de balans opgenomen financiële instrumenten zijn gewaardeerd tegen de (geamortiseerde) kostprijs.

3. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

3.1 Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen. Dit is het geval als de boekwaarde van het actief (of van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort) hoger is dan de realiseerbare waarde ervan.

3.2 Materiële vaste activa

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar betreffende paragraaf.

3.4 Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingsverlies wordt direct als last verwerkt in de staat van baten en lasten onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

3.6 Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

3.8 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

3.9 Eigen vermogen

3.9.1 Algemene reserve

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht. De algemene reserve wordt beschouwd als publieke middelen.

3.10 Voorzieningen

3.10.1 Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

3.10.2 Pensioenvoorziening

De stichting heeft één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling welke wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerders, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord.

De stichting heeft geen verplichtingen tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van tekorten bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Daarom zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord in de jaarrekening.

Per 31 december 2024 heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 111,9%.

3.10.4 Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met de blijfkans. Bij het contant maken is de marktrente van hoogwaardige ondernemingsobligaties ad 2,5% (2023: 1%) als disconteringsvoet gehanteerd.

3.10.9 Duurzame inzetbaarheid

In de CAO 2016 – 2018 is een persoonlijk budget opgenomen van 50 uur (VO) / 40 uur (PO) voor elke medewerker en een aanvullend budget van 120 uur (VO) / 130 uur (PO) voor medewerkers vanaf 57 jaar. Deze uren kunnen ook gespaard worden. Het bevoegd gezag heeft een inschatting gemaakt in hoeverre gespaarde uren tot uitgaven zullen gaan leiden. Voor deze inschatting is een voorziening opgenomen, welke is gevormd tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen.

3.12 Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

4. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

4.1 Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop ze betrekking hebben.

4.2 Rijksbijdragen

Onder de Rijksbijdragen worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het ministerie van OCW. Tevens worden hier de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van de rijksbijdrage verantwoord.

De ontvangen (normatieve) rijksbijdragen en de niet geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

4.3 Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door de Gemeente, Provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

4.4. Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW/EZ, Gemeenten, Provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

4.5 Personeelsbeloningen

4.5.1 Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

4.5.2 Pensioenen

Stichting Vrije School Breda heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

4.6 Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Immateriële vaste activa inclusief goodwill en materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

4.7 Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

5. Financiële instrumenten en risicobeheersing

5.1 Marktrisico

5.1.2 Rente- en kasstroomrisico

Stichting Vrije School Breda loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (waaronder liquide middelen).

Voor vorderingen en schulden met variabele renteafspraken loopt Stichting Vrije School Breda risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt Stichting Vrije School Breda risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente.

Verder is het treasurystatuut bepalend.

B2 Balans per 31 december 2024
na resultaatbestemming

Activa	2024		2023	
	€	€	€	€
Vaste Activa				
Immateriële vaste activa				
Immateriële vaste activa		-		-
Materiële vaste activa				
Gebouwen en terreinen	81.009		82.581	
Inventaris en apparatuur	103.130		129.888	
Leermiddelen	2.097		3.850	
		186.236		216.319
Vlottende activa				
Vorderingen				
Overige vorderingen en overlopende activa	24.601		14.766	
		24.601		14.766
Liquide middelen				
Tegoeden op bankrekeningen (betaalrekeningen)	34.822		209.624	
Spaarrekeningen	160.000		110.000	
		194.822		319.624
TOTAAL ACTIVA		405.659		550.709

Passiva	2024		2023	
	€	€	€	€
Eigen vermogen				
Algemene reserve	172.604		327.742	
		172.604		327.742
Vorzieningen				
Personele voorzieningen	15.395		8.283	
		15.395		8.283
Kortlopende schulden				
Crediteuren	19.014		18.043	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	74.698		62.476	
Schulden terzake van pensioenen	18.318		17.765	
Schulden aan groepsmaatschappijen	9.313		14.491	
Overige kortlopende schulden	1.058		-	
Overige overlopende passiva	95.259		101.909	
		217.660		214.684
TOTAAL PASSIVA		405.659		550.709

B3 Staat van baten en lasten 2024

	Realisatie 2024 €	Begroting 2024 €	Realisatie 2023 €
Baten			
Rijksbijdragen	1.709.465	1.700.823	1.673.407
Overige overheidsbijdragen	645	-	687
Overige baten	81.409	78.250	98.457
Totaal baten	1.791.519	1.779.073	1.772.551
Lasten			
Personele lasten	1.621.426	1.528.724	1.506.859
Afschrijvingslasten	30.083	29.159	28.678
Huisvestingslasten	166.358	144.375	145.494
Overige instellingslasten	89.530	68.253	85.043
Leermiddelen	40.511	48.750	56.358
Totaal lasten	1.947.908	1.819.261	1.822.432
Saldo baten en lasten	-156.389	-40.188	-49.881
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	2.009	-	2.015
Financiële lasten	758	550	777
Totaal financiële baten en lasten	1.251	-550	1.238
Resultaat baten en lasten	-155.138	-40.738	-48.643

B4 Kasstroomoverzicht 2024

	2024		2023	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		-156.389		-49.881
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen	30.083		28.678	
Mutaties voorzieningen	7.112		1.867	
		37.195		30.545
Verandering in vlottende middelen				
- Vorderingen	-9.835		-6.455	
- Kortlopende schulden	2.976		44.215	
		-6.859		37.760
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		-126.053		18.424
Ontvangen interest	2.009		2.015	
Betaalde interest	-758		-777	
		1.251		1.238
Kasstroom uit operationele activiteiten		-124.802		19.662
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	-		-48.036	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-		-48.036
Mutatie liquide middelen		-124.802		-28.374
Beginstand liquide middelen	319.624		347.998	
Mutatie liquide middelen	-124.802		-28.374	
Eindstand liquide middelen		194.822		319.624

	Gebouwen en terreinen	Inventaris en apparatuur	Leermiddelen	Totaal
	€	€	€	€
<i>Boekwaarde</i> <i>31-12-2023</i>				
Aanschafwaarde	160.886	361.907	71.844	594.637
Cumulatieve afschrijvingen	-78.305	-232.019	-67.994	-378.318
	<u>82.581</u>	<u>129.888</u>	<u>3.850</u>	<u>216.319</u>
<i>Mutaties</i>				
Investeringen	-	-	-	-
Afschrijvingen	-1.572	-26.758	-1.753	-30.083
	<u>-1.572</u>	<u>-26.758</u>	<u>-1.753</u>	<u>-30.083</u>
<i>Boekwaarde</i> <i>31-12-2024</i>				
Aanschafwaarde	160.886	361.907	71.844	594.637
Cumulatieve afschrijvingen	-79.877	-258.777	-69.747	-408.401
	<u>81.009</u>	<u>103.130</u>	<u>2.097</u>	<u>186.236</u>
<i>Afschrijvingstermijn:</i>				
Gebouwen en terreinen	40 jaar			
Inventaris en apparatuur	3-20 jaar			
Leermiddelen	5 jaar			

Vlottende activa

	31-12 2024 €	31-12 2023 €
1.5 Vorderingen		
<i>Overige vorderingen</i>		
Overig	15.569	6.893
<i>Totaal overige vorderingen</i>	<u>15.569</u>	<u>6.893</u>
<i>Overige overlopende activa</i>		
Vooruitbetaalde kosten	9.032	7.873
<i>Totaal overlopende activa</i>	<u>9.032</u>	<u>7.873</u>
Totaal vorderingen	<u><u>24.601</u></u>	<u><u>14.766</u></u>

Onder vooruitbetaalde kosten staat het aandeel van De Vrije School in de kosten van de verbouwing van de Heerbaan 250 in 2023. De kosten worden over 15 jaren verdeeld. Het bedrag hier heeft betrekking op 2025 t/m 2037.

1.7 Liquide middelen

Tegoeden op bankrekeningen (betaalrekeningen)	34.822	209.624
Spaarrekeningen	160.000	110.000
	<u><u>194.822</u></u>	<u><u>319.624</u></u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van het schoolbestuur.

Passiva

	31-12 2024	31-12 2023
	€	€
2.1 Eigen vermogen		
Algemene reserve	172.604	327.742
Totaal Eigen vermogen	<u>172.604</u>	<u>327.742</u>

	Saldo 31-12-2023	Resultaat 2024	Saldo 31-12-2024
	€	€	€
Algemene reserve	327.742	-155.138	172.604
	<u>327.742</u>	<u>-155.138</u>	<u>172.604</u>

	31-12 2024	31-12 2023
	€	€
2.2 Voorzieningen		
Personele voorzieningen	15.395	8.283
	<u>15.395</u>	<u>8.283</u>

	Saldo 31-12-2023	Dotatie 2024	Onttrekking 2024	Vrijval 2024	Saldo 31-12-2024
Personele voorzieningen					
Voorziening jubilea	6.243	1.905	-	-	8.148
Voorziening duurzame inzetbaarheid	2.040	5.207	-	-	7.247
Totaal voorzieningen	<u>8.283</u>	<u>7.112</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>15.395</u>

De voorziening voor jubilea wordt bij opmaak van de begroting voorafgaand aan het kalenderjaar beoordeeld en berekend op basis van de op balansdatum bestaande aanspraken voor de komende tien jaren. Gebaseerd op:

- Leeftijd per medewerker
- Gehele personeelsbestand
- Jaren dienstverband per medewerker
- Omvang dienstbetrekking
- Jubileum bij 25-jarige diensttijd 50% gratificatie, bij 40-jarige diensttijd 100% gratificatie
- Gratificatie berekend op individuele salarisgegevens rekening houdend met verwachte gemiddelde salarisstijging op lange termijn en een verdisconteringsvoet.
- Berekening tegen contante waarde
- Rekening houdend met een blijfkans.

Voorziening duurzame inzetbaarheid

In 2024 is een voorziening duurzame inzetbaarheid gevormd. Hierin zijn de gespaarde uren voor één medewerker opgenomen. De uren worden in latere jaren opgenomen.

	Kortlopend deel < 1 jaar	Middenlang deel 1-5 jaar	Langlopende deel > 5 jaar	Totaal
Personele voorzieningen				
Voorziening jubilea	-	1.052	7.096	8.148
Voorziening duurzame inzetbaarheid	7.247	-	-	7.247
Totaal voorzieningen	<u>7.247</u>	<u>1.052</u>	<u>7.096</u>	<u>15.395</u>

2.4 Kortlopende schulden

	31-12 2024 €	31-12 2023 €
Crediteuren	19.014	18.043
Belastingen en premies sociale verzekeringen	74.698	62.476
Schulden terzake van pensioenen	18.318	17.765
Schulden aan groepsmaatschappijen	9.313	14.491
Overige kortlopende schulden	1.058	-
Overlopende passiva	95.259	101.909
	<u>217.660</u>	<u>214.684</u>

Specificatie overige kortlopende schulden

Netto salaris	1.058	-
	<u>1.058</u>	<u>-</u>

Specificatie overlopende passiva

Ministerie van OCW	10.171	33.070
Vakantiegeld reservering	47.785	46.722
Bindingtoelage reservering	-	4.458
Crediteuren transitoria	29.324	6.174
Vooruitontvangen subsidie	7.978	11.485
Overige overlopende passiva	-	-
	<u>95.258</u>	<u>101.909</u>

Ministerie van OCW betreft vooruitontvangen subsidie die in 2025 wordt besteed.

Model G: verantwoording subsidies

Bestuur: 59984

Brinnr: 06OZ

G1. Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt.

Omschrijving	Toewijzing		De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
	Kenmerk	Datum	
Subsidie zij-instroom	1180574-1	20-10-2021	Ja
Subsidie zij-instroom	1382267	14-11-2023	Onderhanden
Subsidieregeling impuls en innovatie bewegingsonderwijs	IIB220096	8-7-2022	Ja

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen relevante gebeurtenissen na balansdatum.

B6 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Met Veenman BV is op 10 september 2018 een huurovereenkomst voor kopieerapparatuur aangegaan voor de duur van 5 jaar en wordt daarna telkens stilzwijgend verlengd met 1 jaar. De opzegtermijn bedraagt 3 maanden.

Met ProActive Software Nederland BV is m.i.v. 18 juni 2018 een licentieovereenkomst aangegaan voor onbepaalde tijd. De opzegtermijn bedraagt 3 maanden. De omvang van het contract is niet te bepalen, aangezien deze kosten in de totaalfactuur bij Stichting Markant Onderwijs worden verantwoord.

Met TIG The Implementation Group is m.i.v. 18 juni 2018 een licentie overeenkomst aangegaan voor ontwikkelde software per kalenderjaar, met stilzwijgende verlenging en een opzegtermijn van 3 maanden. Ook hier geldt dat de omvang niet kan worden bepaald.

Per 1 juli 2022 is een overeenkomst aangegaan met De vereniging BreedSaam voor het gebouw aan de Heerbaan 250 voor een periode van 15 jaar en loopt tot en met 30 juni 2037. In het gebouw zijn vijf schoolbesturen, Breedsaam en Building Breda gehuisvest. Zij dragen gezamenlijk de kosten. Het huurbedrag bedraagt op jaarbasis € 23.471 en wordt jaarlijks geïndexeerd met maximaal 4% per jaar.

Met Stoffels Bleijenberg is voor de periode van 1 januari 2021 tot 1 januari 2031 een overeenkomst aangegaan voor het schoonmaak van het schoolgebouw en is in 2021 tot stand gekomen na een aanbestedings-procedure. Per 1 januari 2023 is na een fusie de naam gewijzigd in Vebego Cleaning Services.

Vordering ministerie

Per 1 januari 2023 is de bekostiging van het primair onderwijs na wetswijziging vereenvoudigd. Daarmee is de bekostigingssystematiek gewijzigd.

Bij de overgang van de oude naar de nieuwe bekostigingssystematiek zijn schoolbesturen door de regelgeving en besluitvorming van de minister met een groot materieel probleem geconfronteerd. Waar de schoolbesturen in een (school)jaar normaal gesproken 100% aan bekostiging ontvangen, is dat in de overgang naar de nieuwe bekostigingssystematiek circa 93% voor het schooljaar 2022/2023. Schoolbesturen in de PO-sector werden daardoor in de periode augustus tot en met december 2022 door de minister met circa 7% gekort op hun bekostiging. Dit komt voor ons schoolbestuur neer op € 68.815. Voorzichtigheidshalve is dit bedrag niet als vordering op de balans per 31 december 2022 opgenomen.

De minister stelt zich op het standpunt dat dit materieel grote probleem voor het schoolbestuur slechts “een boekhoud-technische correctie [is] aangezien de totale bekostiging van het Rijk naar scholen niet wijzigt door de vereenvoudiging”. De overgang van een oude naar een nieuwe bekostigingssystematiek is echter niet louter een papieren exercitie; de keuzes die daarbij worden gemaakt hebben werkelijk een negatief effect op het onderwijsproces. De keuze van de minister om de schoolbesturen in 2022 fors minder bekostiging toe te kennen heeft reële consequenties.

Ons schoolbestuur neert met 221 andere schoolorganisaties, juridisch begeleid door advocatenkantoor Stibbe en gecoördineerd vanuit de PO-Raad, gezamenlijk bezwaar gemaakt tegen de beschikkingen voor de laatste vijf maanden van 2022. Dit bezwaar is op 30 november 2022 door de minister ongegrond verklaard. De financiële belangen en de relevante juridische vragen naar aanleiding van de beslissing op bezwaar van de minister waren het volgens ons schoolbestuur waard om de kwestie aan een onafhankelijke partij, zijnde de bestuursrechter, voor te leggen. Daarom heeft ons schoolbestuur gezamenlijk met 221 andere schoolorganisaties beroep bij de rechtbank Midden-Nederland ingesteld tegen de beslissing op bezwaar van de minister.

De rechtbank heeft op 21 juni 2024 het beroep van 221 schoolorganisaties gegrond verklaard. Zij zijn onderwijsbekostiging misgelopen in de overgangperiode (augustus – december 2022) voorafgaand aan de vereenvoudiging van de bekostiging in het primair onderwijs. De rechtbank gaf de schoolbesturen gelijk en oordeelde dat de staatssecretaris het tekort moet aanvullen. De staatssecretaris is tegen die uitspraak in hoger beroep gegaan. Op het moment van schrijven loopt de hogerberoepsprocedure nog. De zitting staat gepland voor het najaar van 2025.

B7 Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten 2024

Baten

	Realisatie 2024 €	Begroting 2024 €	Realisatie 2023 €
3.1 Rijksbijdragen			
Rijksbijdrage lumpsum	1.622.226	1.635.390	1.521.290
Rijksbijdragen NPO	-	-	63.875
Overige subsidies ministerie van OCW	47.563	23.407	40.018
Rijksbijdrage SWV	39.676	42.026	48.224
Totaal rijksbijdragen	<u>1.709.465</u>	<u>1.700.823</u>	<u>1.673.407</u>

Het verschil tussen de begroting en de realisatie wordt veroorzaakt door de indexering die OCW met terugwerkende kracht heeft berekend. Bij het opmaken van de begroting 2024 was deze indexering nog niet bekend.

3.2 Overige overheidsbijdragen

Gemeentelijke vergoeding personeel	645	-	687
Totaal overige overheidsbijdragen	<u>645</u>	<u>-</u>	<u>687</u>

3.5 Overige baten

Verhuur onroerende zaken	25.070	13.250	23.815
Ouderbijdragen	50.000	60.000	67.345
Overige	6.339	5.000	7.297
Totaal overige baten	<u>81.409</u>	<u>78.250</u>	<u>98.457</u>

Lasten

	Realisatie 2024 €	Begroting 2024 €	Realisatie 2023 €
4.1 Personele lasten			
Lonen en salarissen	1.528.865	1.444.675	1.468.999
Dotatie personele voorzieningen	7.112	-	4.692
Personeel niet in loondienst	89.563	46.000	49.191
Nascholing	32.647	25.000	26.805
Reis- en verblijfkosten	16.062	2.849	16.131
Kosten arbodienst	6.831	3.500	827
Overige	12.439	6.700	12.683
	<u>1.693.519</u>	<u>1.528.724</u>	<u>1.579.328</u>
Uitkeringen VF (-/-)	-37.963	-	-21.510
Overige uitkeringen (-/-)	-34.130	-	-50.959
	<u>-72.093</u>	<u>-</u>	<u>-72.469</u>
Totaal personele lasten	<u><u>1.621.426</u></u>	<u><u>1.528.724</u></u>	<u><u>1.506.859</u></u>

Specificatie Lonen en salarissen

Lonen en salarissen	1.111.795	1.079.866	1.057.675
Sociale lasten	153.287	165.636	145.051
Premies Participatiefonds	17.482	-	23.071
Premies Vervangingsfonds	47.433	-	43.258
Pensioenlasten	159.863	159.173	158.741
	<u>1.489.860</u>	<u>1.404.675</u>	<u>1.427.796</u>
Doorbelaaste salariskosten	39.005	40.000	35.277
	<u><u>1.528.865</u></u>	<u><u>1.444.675</u></u>	<u><u>1.463.073</u></u>

De toename in de salariskosten wordt o.a. veroorzaakt door CAO-afspraken.

Aantal FTE's

	FTE's 2024	FTE's 2023
OP	12,683	13,925
OOP	3,565	2,236
DIR	0,800	0,800
	<u><u>17,048</u></u>	<u><u>16,961</u></u>

	Realisatie 2024 €	Begroting 2024 €	Realisatie 2023 €
4.2 Afschrijvingslasten			
Immateriële vaste activa	-	-	2
Gebouwen en terreinen	1.572	1.572	5.194
Inventaris en apparatuur	26.758	24.271	20.421
Leermiddelen	1.753	3.316	3.061
	<u>30.083</u>	<u>29.159</u>	<u>28.678</u>
Totaal afschrijvingslasten	<u><u>30.083</u></u>	<u><u>29.159</u></u>	<u><u>28.678</u></u>

	Realisatie 2024 €	Begroting 2024 €	Realisatie 2023 €
4.3 Huisvestingslasten			
Huur	55.328	54.500	53.835
Onderhoud	3.167	2.500	2.733
Energie en water	47.940	33.750	34.048
Schoonmaakkosten	52.202	45.000	47.382
Heffingen	5.509	5.125	7.027
Tuinonderhoud	1.425	3.000	289
Overige huisvestingslasten	787	500	180
Totaal huisvestingslasten	<u>166.358</u>	<u>144.375</u>	<u>145.494</u>

4.4 Overige instellingslasten

Administratie en beheer	19.630	22.578	17.044
Accountantskosten	4.598	10.000	10.771
Telefoon- en portokosten e.d.	626	1.500	839
Deskundigenadvies	4.967	-	2.753
Verzekeringen	2.445	2.500	2.017
Vergoeding bestuursleden/bestuurskosten	3.048	4.000	-
Contributies	4.509	9.200	4.798
Overige administratie- en beheerslasten	277	500	518
Culturele vorming	2.462	2.000	4.420
Public relations en marketing	3.994	6.500	6.967
Sportdag/vieringen/reizen/excursies	6.281	3.000	5.219
GMR/MR/OR	-	125	384
Representatie overig/derden	902	100	313
Activiteiten ouderbijdrage	35.490	5.500	27.430
Overige instellingslasten	301	750	1.570
Totaal overige instellingslasten	<u>89.530</u>	<u>68.253</u>	<u>85.043</u>

Accountantshonoraria

Controle van de jaarrekening	4.598	10.000	10.771
	<u>4.598</u>	<u>10.000</u>	<u>10.771</u>

4.4.2 Leermiddelen

Leermiddelen	20.245	26.250	31.444
Inventaris en apparatuur	20.266	22.500	24.914
Totaal leermiddelen	<u>40.511</u>	<u>48.750</u>	<u>56.358</u>

	Realisatie 2024 €	Begroting 2024 €	Realisatie 2023 €
5. Financiële baten en lasten			
Financiële baten			
Rentebaten	2.009	-	2.015
Financiële lasten			
Rentelasten	758	550	777
Totaal financiële baten en lasten	<u>1.251</u>	<u>-550</u>	<u>1.238</u>

WNT- verantwoording 2024

Bestuur:

59984

Toelichting op de WNT:

Hiervoor verwijzen wij naar het geconsolideerde jaarverslag van Stichting Onderwijsgroep Markant-Leersaam en Stichting Vrije School Breda.

(Voorstel) bestemming resultaat baten en lasten

De verdeling van het exploitatiesaldo over 2024 is vooruitlopend op de goedkeuring door het bestuur al in deze jaarrekening verwerkt.

Overeenkomstig de wettelijke bepalingen is het negatieve resultaat over 2024 ad -/- € 155.138 als volgt verdeeld:

	€
Algemene reserve	-155.138
	<u>-155.138</u>

Overzicht verbonden partijen

Verbonden partij, meerderheidsdeelneming

Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten *	Deelneming
Stichting Onderwijsgroep Markant-Leersaam **	stichting	Breda	4	100%

Verbonden partij, minderheidsdeelneming

Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten *
RSV Breda e.o. Primair Onderwijs	stichting	Oosterhout	4
Breedsaam	vereniging	Breda	4
Beheerstichting MFA Het Voortouw	Stichting	Etten-Leur	4
Beheerstichting MFA De Vleer	Stichting	Etten-Leur	4

* Code activiteiten:

1. contractonderwijs
2. contractonderzoek
3. onroerende zaken
4. overige

** personele unie

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de raad van toezicht van Stichting Vrije School Breda

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024

Ons Oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van Stichting Vrije School Breda te gemeente Breda gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Vrije School Breda op 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2024 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2024;
2. de staat van baten en lasten over 2024; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Vrije School Breda zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Controleaanpak frauderisico's

Frauderisico's vormen een belangrijk aandachtspunt binnen onze controle, omdat ze de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving kunnen beïnvloeden. In overeenstemming met de vereisten van de relevante controlestandaarden hebben wij een risico-inschatting uitgevoerd om mogelijke frauderisico's te identificeren.

Het management override risico is een standaard fraude risico, omdat het management zich in de unieke situatie begeeft om maatregelen van interne beheersing te doorbreken.

Verrichte werkzaamheden

Om dit risico te mitigeren, hebben wij de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

1. Analyse van memoriaalboekingen: Wij hebben de memoriaalboekingen geanalyseerd om te identificeren of er ongewone of resultaat sturende boekingen zijn gedaan die kunnen wijzen op fraude.
2. Beoordeling van schattingen gemaakt door het management: Wij hebben de door het bestuur gemaakte schattingen geëvalueerd om te controleren of de aannames die hieraan ten grondslag liggen redelijk zijn.

Uitkomst van de werkzaamheden

Op basis van onze uitgevoerde werkzaamheden zijn er geen indicaties gevonden van afwijkingen die wijzen op fraude of het doorbreken van de interne beheersing door het bestuur.

Controleaanpak continuïteit

In het kader van standaard 570 hebben wij aandacht besteed aan de geschiktheid van het hanteren van de continuïteitsveronderstelling bij het opstellen en presenteren van de financiële overzichten door het bestuur. Dit omvatte ook de beoordeling van gebeurtenissen of omstandigheden die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de entiteit om haar continuïteit te handhaven.

Onze werkzaamheden omvatten:

1. Het evalueren van door het bestuur opgestelde meerjarenbegroting, inclusief de aannames die ten grondslag liggen aan deze meerjarenbegroting.
2. Het beoordelen van opgestelde risico analyse door het bestuur en de impact hiervan op de organisatie.

3. Het analyseren van de ontwikkeling van de kengetallen liquiditeit, solvabiliteit en overige signaleringswaarden van het ministerie van OCW.
4. Het beoordelen van relevante correspondentie met belangrijke stakeholders.

Uitkomst van de werkzaamheden

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen indicaties van risico's of gerede twijfel met betrekking tot de te hanteren continuïteitsveronderstelling geconstateerd.

Verwijzing naar toelichtingen in de financiële overzichten

Wij verwijzen eveneens naar de toelichting in de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling waarin het bestuur het hanteren van de continuïteitsveronderstelling uiteen heeft gezet.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024 en de Nederlandse Standaard 720. Deze

werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang

bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Oldenzaal, 19 mei 2025
8Elements B.V.

J.Monninkhof-Tsu MSc RA

Ondertekening van de jaarrekening

J. van Knijff
bestuurder

M.E. Pijning
voorzitter Raad van Toezicht

S.C.M. Josephi
lid Raad van Toezicht

R.G. de Kort
lid Raad van Toezicht

J.H. Mulder
lid Raad van Toezicht

L.M.J. Bult
lid Raad van Toezicht

Breda, d.d. 21 mei 2025

D1 Gegevens rechtspersoon per 31 december 2024

*	Bestuursnummer	59984
*	Naam en adres van de instelling	Stichting Vrije School Breda Heerbaan 250 4817 NL Breda
*	Telefoonnummer	076-5289360
*	E-mailadres	info@vrijeschoolbreda.nl
*	Internetsite	www.vrijeschoolbreda.nl
*	Contactpersoon jaarverslag	ONS Onderwijsbureau, dhr. E.V. Cools
*	Telefoonnummer contactpersoon	088-8504771
*	E-mailadres contactpersoon	e.cools@onsonderwijsbureau.nl
*	Administratiekantoor	ONS Onderwijsbureau
*	AK-nummer	401
*	Brin-nummer + NAW gegevens school	060Z Rudolf Steinerschool Minckelerstraat 27 4816 AD BREDA
	datum samenstelling jaarrekening	25 februari 2025